PROGRAM REGENERACE
MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

na období 2021 – 2025

Červenec 2020

Magistrátní úřad v Českých Budějovicích, odbor památkové péče
ve spolupráci s Ing. arch. Tadeášem Matouškem
a s Ing. arch. Kamilou Matouškovou, CSc.

Zpracováno podle Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón schváleného usnesením vlády ČR č. 209/1992.

I. ÚVOD

Dne 19. března 2020 uplynulo 40 let od vyhlášení historického jádra města České Budějovice městskou památkovou rezervací.

V roce 2015 tomu bylo 750 let, kdy bylo založeno města České Budějovice. V rámci oslav byla v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích v dubnu a květnu uspořádána výstava soutěžních prací na téma „Jak vzniká město aneb O podobě města České Budějovice v době jeho založení“ a na září výstava Příběh města. Ve výstavní síni radnice byla představována historie města v dubnu výstavou Konfrontace a v červenci a srpnu výstavou Město v nejlepších letech. 28. října byla odhalena socha Přemysla Otakara II.

Proces regenerace českobudějovické městské památkové rezervace intenzivně probíhá téměř 30 let, a to díky iniciativě soukromých vlastníků, města, státu a církve. Právě tyto subjekty se totiž každoročně zapojují do státního dotačního Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Ten napomáhá k záchraně a rozvoji nejcennějších částí našich historických měst tím, že vytváří ekonomické podmínky k jejich obnově.

Od 90. let do současnosti bylo poskytnuto vlastníkům kulturních památek na území této památkové rezervace přes 50 miliónů korun z rozpočtu města a ze státní pokladny 50 miliónů korun (38,6 mil. Kč z Programu regenerace), díky těmto finančním prostředkům bylo realizováno 204 akcí, které vedly k významnému zhodnocení 194 objektů včetně jejich zpřístupnění a prezentace veřejnosti. Zrekonstruována byla například velká část měšťanských domů, historická radnice, hradební věže Železná Panna a Rabenštejnská, sousoší Kalvárie, sloup Nejsvětější Trojice a mnoho dalších. Podstatná část peněz do obnovy památek míří z městského rozpočtu, státní podíl je však v této záležitosti rok od roku nižší. Velkému zájmu se těší městský grantový program, ze kterého jsou od roku 2008 poskytovány finanční prostředky především na obnovu fasád objektů v MPR – nepamátek.

K nejvýznamnějším dlouhodobým stavebním akcím patří zejména postupná oprava areálu bývalého dominikánského kláštera. Kromě pokračující opravy střech klášterních budov a střešního pláště a interiéru klášterního kostela P. Marie proběhly průzkumové a restaurátorské práce. V současné době je již zpřístupněn klášterní ambity, včetně rajského dvora a kostela a probíhají práce na fasádách. Velmi význačným objevem bylo odhalení nástěnných maleb v severní části ambitu. Pro společenský život města a cestovní ruch měla zvláštní význam zejména obnova Černé věže a všech měšťanských domů na náměstí.

Stavební činnosti související s obnovou a úpravami památek i ostatních staveb v chráněných územích města zaznamenaly určitý vývoj. Zatímco v 90. letech se eliminoval z podstatné části havarijní stav budov, současný stav je stabilizovaný. Již několik let jde hlavně o běžnou údržbu a stavební práce nevyžadující celkové rekonstrukce. Větší rekonstrukční práce byly spojeny pouze s odstraňováním následků po povodních v roce 2002. Zpracovalo studii na obnovu Biskupské zahrady a vyvolalo jednání o možnosti jejího částečného zpřístupnění veřejnosti. Velkým úspěchem pro město bylo vítězství krajského kola soutěže o nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón v roce 2008. České Budějovice uspěly v konkurenci ostatních jihočeských měst a získaly ocenění Ministerstva kultury ČR a Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Krajským vítězem se staly v letech 2009 a 2019.

„Všem vlastníkům kulturních památek, kteří spolupracují s orgány a odbornou organizací státní památkové péče, a podílejí se tak na péči a zachování historického charakteru městské památkové rezervace patří opravdu velký dík," shodují se představitelé města s památkáři.

Národní památkový ústav České Budějovice, **www.npu-cb.eu**

Magistrát města České Budějovice, **www.c-budejovice.cz**

II. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Statutární město České Budějovice (94 463 obyvatel v roce 2019) je správním centrem Jihočeského kraje, v jehož geografickém středu se přibližně nachází. Příznivými podmínkami pro bydlení, svou bohatou historií, kulturními a hospodářskými tradicemi je atraktivním místem pro obyvatele města i kraje, pro turisty, obchodníky a podnikatele.

Městská památková rezervace je dána rozsahem historického hrazeného města. Přilehlé širší území vymezeného rozsahu je ochranným pásmem nemovitým kulturním památkám hradebního systému. Tím plní také funkci ochranného pásma městské památkové rezervace.

Českými Budějovicemi protékají dvě řeky, Vltava a Malše se soutokem v těsné blízkosti historického jádra. Nadmořská výška zastavěného území se pohybuje v rozmezí 385 – 400 m n. m. (u Samsonovy kašny 387,5 m n. m.).

Podnebí je dáno polohou města v mírně teplém pásu s vlhkým klimatem a mírnými zimami. V zimě se na dně českobudějovické pánve projevují inverze.

Pod správu Magistrátu města Českých Budějovic patří katastrální území o celkové rozloze 5556 ha, zahrnující také dvanáct připojených obcí.

Jihočeský kraj má výhodné umístění na křižovatce dálkových tras.

Odbor památkové péče MM Č. Budějovice provádí výkon státní správy v 78 obcích, cca 900 nemovitých KP + nově prohlašovaných, cca 14000 movitých KP, 118 archeologických památek, 21 chráněných území, jedna obec, Holašovice je zapsaná v UNESCO.

V Českých Budějovicích, přirozeném centru jižních Čech, se koncentruje značná část pracovních příležitostí, jednak v oblastech výrobních (průmysl, stavebnictví), tak i dalších (obchod, služby apod.) Tradici ve strojírenském průmyslu stvrzuje významný výrobce autopříslušenství firma Robert Bosch spolu s českobudějovickou firmou Motor Jikov. Mezi další hlavní zaměstnavatele patří Nemocnice České Budějovice, Jihočeská univerzita a Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Z významných českobudějovických podniků lze jmenovat firmu dm drogerie markt, potravinářský podnik MADETA, E.ON Česká republika, Groz-Beckert Czech, SWIETELSKY stavební, VLTAVA-LABE-PRESS, světoznámý pivovar Budvar či pivovar Samson, tužkárnu Koh-i-noor, firmu Wienerberger a spotřební družstvo JEDNOTA.

Dlouholetou tradici v Českých Budějovicích má i výstavnictví, každoročně se zde pořádá několik desítek akcí, z nichž nejznámější je celostátní zemědělská výstava Země živitelka.

České Budějovice jsou centrem Jihočeského kraje, jednoho ze 14 vyšších územně správních celků a také centrem regionu NUTS 2 Jihozápad, který zahrnuje kraj Jihočeský a Plzeňský.

Neustále zde stoupá nabídka v oblasti cestovního ruchu, finančních služeb a obchodu. Podnikatelských subjektů je ve městě kolem 28 367. Největší koncentrace pracovních sil je v průmyslu (20,9 %), následují – obchod a opravárenský servis (11,8 %), činnosti administrativní a podpůrné činnosti (9,7 %), vzdělávání (7,6 %), zdravotnictví a sociální péče (7,1 %), stavebnictví (7,0 %), veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení (6,5 %), doprava a skladování (5,4 %). Z okolí denně dojíždí za prací do Českých Budějovic kolem 15 500 osob.

České Budějovice jsou sídlem organizací regionálního i celostátního významu.

Tabulka č. 1: Vývoj příjmů a výdajů rozpočtu města České Budějovice v letech 2012-2020

PŘÍJMY	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy	1 179 335,58	1 248 333,94	1 271 113,14	1 270 899,61	1 386 896,11	1 502 078,02	1 687 672,69	1 812 488,23	843 808,94
Nedaňové příjmy	378 606,10	379 714,42	376 041,35	348 080,12	361 561,04	348 548,23	341 229,45	380 757,66	193 391,14
Přijaté neinvestiční transfery (dotace)	145 567,93	116 532,87	114 711,25	158 748,33	156 754,16	187 737,37	220 326,63	288 115,61	185 488,46
Převody fondů HČ	0,00	0,00	0,00	0,00	667,80	0,00	0,00	0,00	0,00
Běžné příjmy celkem	**1 703 509,61**	**1 744 581,23**	**1 761 865,74**	**1 777 728,06**	**1 905 879,11**	**2 038 363,62**	**2 249 228,77**	**2 481 361,50**	**1 222 688,54**
Kapitálové příjmy	24 865,78	27 780,23	16 622,10	25 115,28	17 502,65	62 973,53	60 873,04	51 830,90	2 936,68
Přijaté investiční transfery (dotace)	248 031,14	54 997,01	84 566,74	200 487,53	5 327,58	2 031,22	85 149,45	20 777,33	18 953,36
Převody fondů HČ	8 400,00	7 710,00	20 877,00	23 100,00	16 300,00	27 000,00	34 000,00	32 000,00	34 000,00
Kapitálové příjmy celkem	**281 296,92**	**90 487,24**	**122 065,84**	**248 702,81**	**39 130,23**	**92 004,75**	**180 022,49**	**104 608,23**	**55 890,04**
Příjmy celkem	**1 984 806,53**	**1 835 068,47**	**1 883 931,58**	**2 026 430,87**	**1 945 009,34**	**2 130 368,37**	**2 429 251,26**	**2 585 969,73**	**1 278 578,58**

VÝDAJE	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Běžné výdaje	1 337 792,07	1 380 381,24	1 395 637,44	1 425 451,58	1 502 757,65	1 576 979,98	1 831 674,06	1 982 581,59	1 011 298,01
Kapitálové výdaje	442 807,00	293 272,09	555 081,02	311 531,16	280 148,51	418 217,16	364 571,12	413 516,89	106 452,01
Výdaje celkem	**1 780 599,07**	**1 673 653,33**	**1 950 718,46**	**1 736 982,74**	**1 782 906,16**	**1 995 197,14**	**2 196 245,18**	**2 396 098,48**	**1 117 750,02**

k 30.6.2020

Zdroj: Magistrátní úřad České Budějovice, odbor památkové péče, 2020

2.1. Vyhlášení městské památkové rezervace v Českých Budějovicích

Historické jádro Českých Budějovic bylo vyhlášeno památkovou rezervací výnosem Ministerstva kultury ČSR ze dne 19. března 1980, č.j. 7096/80 o prohlášení historického jádra města Českých Budějovic za památkovou rezervaci.

2.2. Vyhlášení ochranného pásma nemovitým kulturním památkám hradebního systému

Okresní úřad České Budějovice, referát regionálního rozvoje, oddělení kultury vydal rozhodnutí o vymezení ochranného pásma nemovitým kulturním památkám hradebního systému ve městě České Budějovice dne 31.5.1995 pod č.j.: 920/95/411/Val.

2.3. Registrace významných krajinných prvků na území MPR a OP

Odbor životního prostředí Úřadu města České Budějovice jako příslušný orgán ochrany přírody dle § 76 odst. 2 písm. a/ zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

- dne 1. 3. 1999 provedl registraci významného krajinného prvku **Městský park „Na Sadech**“ dle § 6 zák. č. 114/1992 Sb.
- dne 3. 3. 1999 provedl registraci významného krajinného prvku **Park „Háječek" a „Krumlovské aleje** dle § 6 zák. č. 114/1992 Sb.
- dne 6. 12. 1993 provedl registraci významného krajinného prvku „**Sokolský ostrov“** dle § 6 zák. č. 45. 114/1992 Sb.

2.4. Důvody pro pořízení městského Programu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích

Město České Budějovice má, s ohledem na ustanovení vládního usnesení České republiky č. 209 ze dne 25. března 1992, plné právo se účastnit tohoto státního programu a zpracovávat vlastní městský program regenerace a jeho aktualizace.

Po roce 1989 přešla většina obytných i ostatních budov a pozemků v městské památkové rezervaci v Českých Budějovicích v souvislosti s restitucemi, procesem privatizace a celkové společenské a ekonomické transformace do soukromého vlastnictví fyzických a právnických osob, s výjimkou některých památkových objektů, úředních budov, obytných budov a pozemků, které zůstaly v majetku státu, kraje a města. Tím došlo k výrazné diferenciaci soukromých a veřejných zájmů, jak v procesu výstavby, tak i ve způsobu využití pozemků, budov a ostatních staveb v památkově chráněném území, aniž by město mělo k dispozici nový nástroj, který by tyto různorodé a často protikladné a rozporné cíle slučoval ve všeobecný, veřejný prospěch. K dispozici nebyla ani nová územně plánovací dokumentace regenerace památkově chráněného území, která by v závislosti na nových společenských poměrech, individuálních a všeobecných potřebách a požadavcích - zejména požadavcích památkové péče - stanovila základní podmínky další výstavby v tomto území a jeho komplexní obnovy.

Město nemá regulační plán, proto městský program regenerace obsahuje také doporučení pro stavební činnosti a užívání veřejných prostranství a podmínky prostorového uspořádání.

2.5. Usnesení vlády ČR č. 209 z roku 1992

V roce 1992 bylo vydáno usnesení vlády ČR č. 209 ze dne 25. března 1992 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových

zón. Tento státní program je projevem vůle vlády ČR napomoci k záchraně a rozvoji nejcennějších částí našich historických měst vytvořením organizačních, informačních a ekonomických podmínek k jejich komplexní obnově, tj. k regeneraci. K podpoře realizace programu regenerace památkově chráněných území v jednotlivých městech mohou být vyčleněny finanční prostředky ze státního rozpočtu, z Programu záchrany architektonického dědictví, ze Státního fondu životního prostředí, ze Společného regionálního operačního programu, z rozpočtu krajů a obcí a z dalších tuzemských i zahraničních specializovaných fondů, nadací a darů právnických i fyzických osob. K podpoře městských programů regenerace by měla být zaměřena také činnost peněžních ústavů jako nejvlivnějších ekonomických subjektů. Jednou z podmínek pro získání státního příspěvku na regeneraci památkově chráněných území historických měst v České republice je existence kvalitní územně plánovací dokumentace regenerace památkově chráněné části města a programu regenerace, projednaného a schváleného příslušnými orgány státní správy a samosprávy obce.

V souladu s uvedeným usnesením vlády ČR se městská samospráva v Českých Budějovicích rozhodla zpracovat pro období od roku 2020 do roku 2025 aktualizovaný městský Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích v závislosti na konkrétních podmínkách a možnostech jeho realizace.

Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích má spolu s funkčním územním plánem města významnou politickou funkci v tom, že stanoví s ohledem na individuální, soukromé, všeobecné i veřejné zájmy hlavní směr, kterým by se mělo město dále vyvíjet tak, aby plnilo všechny své základní funkce, bylo příjemné pro život obyvatel a aby byly zachráněny a obnoveny jeho výjimečné kulturní, památkové, urbanistické a architektonické hodnoty, pro které bylo vyhlášeno městskou památkovou rezervací.

Úspěšnost přípravy, zpracování a realizace Programu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích dnes závisí nejen na orgánech státní správy a městské samosprávy, ale i na všech občanech, kteří v tomto území trvale bydlí a pracují, na vlastnících a nájemcích nemovitostí a firmách, které zde mají své sídlo nebo se podílejí na regeneraci nemovitostí v památkově chráněném území.

2.6. Podklady pro zpracování nového Programu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích na období 2016 – 2020

Zpracovatel, který je také autorem předešlé aktualizace Programu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích, navazuje na předchozí materiál a zachovává jeho základní uspořádání a formu.

Hlavními podklady pro zpracování aktualizací Programu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích (předchozí 2006 – 2010, 2011 – 2015 a nynější 2016 – 2020) byly:

1. Údaje a podklady Magistrátu města České Budějovice

Údaje a podklady byly průběžně získávané během pracovních jednání a pochůzek územím MPR, spolu se zpracováním aktuální fotografické dokumentace stavu budov.

- Odbor památkové péče, vedoucí odboru památkové péče Bc. František Hrdý, vedoucí oddělení hospodářského a kontrolního Ing. Irena Tomandlová - informace a podklady o aktuálním stavu chráněné urbanistické struktury města, o aktuálních záměrech v MPR a v širším území, údaje o finanční náročnosti uskutečněných regeneračních akcí.

V digitální podobě:

Technická mapa
Katastrální mapa
Orto-foto snímek centra
ÚPn SM Č. Budějovice
Seznam nemovitých památkových objektů.

V grafické podobě:

Předchozí aktualizace Programu regenerace MPR České Budějovice
Strategický plán Města České Budějovice
Dílčí tabulkové přehledy o časovém průběhu a financování akcí s příspěvky státního Programu regenerace MPR a MPZ 1995 - 2020
Koncepce Památkové komise RM
Texty na tabulky OIS.

2. Údaje a podklady od Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích

Ing. arch. Naděžda Pálková, Lucie Žahourová – údaje o současném stavu a evidenci památkového území, památkových objektů. Snímky stabilních katastrů, stavebně historické průzkumy.

Stavebně historické průzkumy na území MPR České Budějovice:

V archivu plánové dokumentace NPÚ se nachází pouze jeden stavebně historický průzkum na celé České Budějovice. Toto SHP je ve třech vyhotoveních. Jedná se o Stavebně historický průzkum, č. signatury: PD 2899/1, rok vydání: 1962, autor: SÚRPMO, Praha (viz též dále).

Stavebně historické průzkumy k jednotlivým objektům:

- např. katedrála sv. Mikuláše,
- ulice Česká č.p. 430 - 432,
- ulice Krajinská č.p. 4 a 6,
- Mánesova č.p. 44,
- KD Slavie (rozpracovaný SHP) atd.

Dokumentaci je možné vyhledat v elektronickém katalogu Carmen: http://iispp.npu.cz/carmen/cb.

3. Údaje a podklady Jihočeského muzea

Přehled o uskutečněných záchranných archeologických průzkumech na území MPR v letech 1995 – 2020 – Mgr. Thomová.
Exponát – Model historického města s opevněním.

4. Zpracovatelé dřívějších aktualizací Programu regenerace

Ing. arch. Vladimír Musil - BRISAMM s.r.o. Informace a podklady o aktuálním stavu chráněné urbanistické struktury města, o aktuálních záměrech v MPR a v širším území, údaje o finanční náročnosti regeneračních akcí a stavu stavebně historických průzkumů v MPR.

Při zpracování byly využity digitalizované grafické výstupy a informace z předchozích Programů regenerace MPR, na období 2006 – 2010, 2011 – 2015 a 2016 – 2020 (Ing.arch.T. Matoušek) a byly aktualizovány na současný stav.

5. Použité podkladové publikace

- Program regenerace MPR České Budějovice (1999, Ing. arch. J. Brůha, Ing. arch. D. Polcarová, Ing. arch. V. Musil, Ing. D. Mičan).
- Program regenerace MPR České Budějovice aktualizace 2006 – 2010 (Ing. arch. T. Matoušek).
- Program regenerace MPR České Budějovice aktualizace 2011 – 2015 (Ing. arch. T. Matoušek).
- Program regenerace MPR České Budějovice aktualizace 2016 – 2020 (Ing. arch. T. Matoušek).
- Strategický plán města České Budějovice květen (2001 – Komise pro strategický rozvoj).
- Strategický plán města České Budějovice 2017 – 2027.
- Seznam nemovitých kulturních památek v Č. Budějovicích.
- České Budějovice Průvodní zpráva k stavebně historickému průzkumu historického jádra (Dr. Dobroslav Líbal, 1962).
- České Budějovice – Průvodce městem a jeho okolím (Ing. arch. Daniel Kovář, 2005).
- České Budějovice – Plán města 1 : 16 000.
- České Budějovice – Bez bariéry, mapa (SM Č. B., 2004).

- Památné stromy na Českobudějovicku. (2004 - Odbor ochrany životního prostředí).
- Průvodce územním plánem SM Č. B.
- Analýza veřejných prostranství v historickém centru města České Budějovice (Ing. arch. Jan Sedlák, spolupráce Ing. arch. Adéla Přibylová, 2014).
- Rožnov – vesnická památková zóna (Ing. arch. P. Žížala, 2001).
- Přihláška města České Budějovice do soutěže o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace MPR a MPZ za rok 2019.

6. Model

V Jihočeském muzeu existuje model prostorového uspořádání historického hradebního systému a schéma bloků zástavby města.

7. Projednávání v rozpracování

Připomínky a náměty – Ing. Irena Tomandlová, Ing. arch. Naděžda Pálková, Ing. arch. Vladimír Musil.

III. HISTORIE MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

Osídlení českobudějovické kotliny je doloženo podle archeologických nálezů v různých obdobích pravěku. V době kamenné - v pozdním paleolitu a mezolitu (zhruba 13000-5000 let před naším letopočtem) tudy procházely dálkové komunikace a mohly zde vzniknout první lovecké či rybářské osady. Zemědělci se na Českobudějovicku usadili někdy na počátku 4. tisíciletí před naším letopočtem a ve starší době bronzové začala soustavná kolonizace níže položených částí jižních Čech. Svědectvím o dálkovém obchodu, především o dopravě alpské mědi na sever, se stal nález velkého množství hřiven u Suchého Vrbného. Archeologové prokázali přítomnost člověka na území pozdějšího města v období únětické kultury (1800-1500 let př. n. l.), v mladší době bronzové (1200-1000 let př. n. l.), době halštatské (750-50 let př. n. l.), pozdní době laténské (před zlomem letopočtu) a v pozdní době římské (4. století našeho letopočtu). Od 8. století bylo Českobudějovicko osídleno slovanskými kmeny, jejichž mocenskými centry byla hradiště u Branišovic a později v Doudlebech. Lidské sídliště zřejmě existovalo v 11. - 12. století přímo na místě historického jádra Českých Budějovic.

Nejpozději během první poloviny 13. století vznikla na pravém břehu Vltavy, více než kilometr severně od jejího soutoku s Malší, osada s kostelem sv. Prokopa a sv. Jana Křtitele. Podle svého zakladatele dostala název Budivojovice. Sídlili tu páni ze Železnice, jinak též z Budivojovic, ve své době vlivný šlechtický rod.

V době vlády Přemysla Otakara II. pokračovala zvýšeným tempem kolonizace českých zemí. V jižní části země byly založeny hrady a založena nebo opevněna města. Orlík, Zvíkov, Písek, Myšenec, Protivín, Újezdec, Bechyně, Hradiště (Tábor) a Hluboká, klášter Zlatá Koruna. Vrcholem tohoto úsilí byl vznik královského města Českých Budějovic. Přípravné práce k jeho založení probíhaly pravděpodobně v letech 1262-1265 a řídil je rytíř Hirzo, purkrabí hradu Zvíkova. Na jaře 1265 odevzdal dominikánům vyměřený prostor ke stavbě kláštera, současně nechal vytyčit pravoúhle se křížící ulice a velké čtvercové náměstí. Nové město se stalo domovem několika stovek osídlenců, pocházejících z německých zemí i z domácího obyvatelstva. Ve městě byly provozovány řemesla a živnosti, k městu zároveň patřily rozsáhlé plochy zemědělské půdy. Přirozenou ochranou pro České Budějovice byly řeky Vltava a Malše, navíc byla vykopána tzv. Mlýnská stoka a vystavěno kamenné městské opevnění, dokončené na přelomu 13. a 14. století.

V letech 1277 a 1279 vyplenili město Vítkovci. Pro Vítkovce, jimž patřila velká část jižních Čech, bylo královské město nevítaným soupeřem. České Budějovice si dokázaly ubránit své postavení a staly se jedním z nejvýznamnějších jihočeských měst. Konsolidace poměrů v království za vlády Václava II. napomohla rozvoji mladého města a ustálení poměrů. Panovníkovým zástupcem byl rychtář s rozsáhlými soudními a výkonnými pravomocemi. Roku 1296 získal úřad rychtáře dědičně mincmistr Klaric, jehož potomci drželi českobudějovickou rychtu až do poloviny 15. století. Postavení Klariců postupně oslabovali měšťané, jejichž samospráva se stávala stále vlivnější. Po polovině 14. století byl nejdůležitější osobou ve městě volený purkmistr, který předsedal dvanáctičlenné městské radě.

Karel IV. v roce 1351 obdařil město jedním z nejdůležitějších privilegií - všichni kupci na cestě z Rakouska do Čech museli projíždět Českými Budějovicemi a nabídnout zde k prodeji své zboží, dále bylo zakázáno v okruhu jedné míle kolem města provozovat řemesla a vařit pivo. Vhodná poloha Českých Budějovic byla využívána českými panovníky pro svolávání významných diplomatických schůzek se sousedními panovníky.

Středověké České Budějovice zůstávaly městem uzavřeným v prstenci hradeb, před nimiž se rozkládala pole, louky, několik rybníků a jen nevelká předměstí. Podobu městských ulic určovaly měšťanské domy, stavěné od první poloviny 14. století z velké části jako zděné s některými dřevěnými konstrukcemi. Byl dokončen gotický farní chrám sv. Mikuláše a hluboko do 14. století se protáhla výstavba dominikánského kláštera, který se stal střediskem duchovního života. Počet obyvatel Českých Budějovic ve středověku bývá odhadován na 4000, desetinu tohoto počtu tvořili měšťané vlastnící dům. Na tehdejší poměry se jednalo o jednu z největších městských komunit v Českém království.

Kolem roku 1390 došlo k posílení systému městských hradeb. Pevné hradby přečkaly husitské války. Okolí města zabezpečeno nebylo - lapkovské družiny

přepadávaly budějovické měšťany na cestách, krajem několikrát protáhlo táborské vojsko a vypalovalo blízká městečka, tvrze a kostely. Roku 1421 král Zikmund zastavil město Albrechtovi Habsburskému.

Dějiny Českých Budějovic v dlouhém období po husitských válkách jsou složité a často nejasné. Tradiční soupeření s Rožmberky, kteří ovládali nemalou část okolní krajiny, se na čas proměnilo v nucené spojenectví. S veškerou rozhodností se ale Budějovičtí postavili proti rozhodnutí krále Ladislava Pohrobka postoupit město doživotně Jindřichovi z Rožmberka za jeho zásluhy (1453) - poukazovali na svou věrnost panovníkovi a prohlásili, že raději své domy zapálí a opustí, než aby se stali rožmberskými poddanými, a připravili se na případný Rožmberkův vojenský zásah. Těžko řešitelnou situaci vyřešila náhlá Jindřichova smrt. Představitelé města se v neklidných časech snažili neopustit pozice katolictví, uchovat věrnost českému panovníkovi a současně zůstat neutrální s ohledem na prospěch obchodu a hospodářství. Okolnosti však ukázaly, že takový postoj nebude možný. Různost zájmů rozdělila měšťany na dva tábory, jejichž spor vyvrcholil v květnu 1467 zavražděním purkmistra Ondřeje Puklice, přívržence kališnického krále Jiřího z Poděbrad. Budějovičtí se i potom snažili udržet neutralitu, ale papežská klatba je v roce 1468 přinutila přidat se na stranu katolického panstva.

Od přelomu 15. a 16. století nabylo na intenzitě hospodářské soupeření měst se šlechtou. Českým Budějovicím vyvstala řada soupeřů z řad vyšší i nižší šlechty, kteří začínali podnikat ve vlastní režii (vaření piva, rybníkářství apod.), a vytvořili tak značnou konkurenci. V jižních Čechách to platilo především o Rožmbercích a zpočátku také o pánech z Pernštejna, držitelích hlubockého panství. Budějovičtí se snažili omezit možnosti panstva i okolních měst a městeček tím, že ze všech sil prosazovali tradiční výsady a vlastní podnikání, zaručující jim v mnoha oblastech monopolní postavení.

Od přelomu 15. a 16. století byl výnos z okolních rybníků, spolu s příjmy z obchodu se solí a z vaření piva nejvýznamnějším zdrojem příjmů obecní pokladny. Splavnění Vltavy v letech 1547-1552 usnadnilo dopravu soli z rakouských dolů pod Alpami směrem na sever. Během čtyřicátých let 16. století se rozvinula také těžba stříbra na městských pozemcích v okolí pozdějšího Rudolfova. Získané prostředky vkládalo město do rozšiřování svého pozemkového majetku (od drobných šlechtických rodin byla skoupena řada vesnic a tvrzí v okolí). Došlo ke stavbě renesanční radnice, masných krámů, a zdaleka viditelné dominanty Černé věže. Měšťanské domy byly renesančně přestavovány s účastí domácích i přespolních stavitelů, často italského původu

Roku 1569 vznikla v Českých Budějovicích mincovna, kde se pak razily peníze až do roku 1611. Roku 1585 Rudolf II. povýšil nedalekou hornickou osadu na svobodné horní město s názvem Rudolfov.

Zánik činnosti mincovny se časově kryje s vpádem pasovského vojska, které v roce 1611 obsadilo České Budějovice. V letech 1618-1619 bylo město

obleženo stavovským vojskem, ale přes některé pokusy vpustit nepřítele do městských bran nakonec odolalo a zachovalo věrnost císaři. Třicetiletá válka se na životě Českých Budějovic odrazila zejména útlumem dálkového obchodu. Město si udrželo postavení strategicky významného bodu, opevnění bylo posíleno soustavou barokních pevnostních prvků. Ve třicátých letech 17. století se do bezpečí budějovických hradeb několikrát uchýlili nejvyšší zemští úředníci a svatomikulášský kostel také dvakrát ukrýval české korunovační klenoty - poprvé tu byly uloženy spolu s korunním archivem v době od listopadu 1631 do září 1633, kdy Prahu ohrožoval vpád Sasů, podruhé mezi červencem 1634 a červnem 1635.

Válečné události mnoho škod nezanechaly, avšak požár v červenci 1641 způsobil zničení více než poloviny domů, včetně pozdně gotického chrámu. Vzápětí nato byl vystavěn nový barokní kostel sv. Mikuláše. Obnova města trvala několik desetiletí. Na sklonku 17. století byly opět navázány zpřetrhané obchodní styky a příjmy města začaly znovu vzrůstat.

Následující jedno a půl století přineslo barokní proměny města po stránce vzhledové i duchovní. Byla přestavěna řada soukromých měšťanských domů, radnice a některé církevní objekty. Činnost ve městě rozvíjely řády dominikánů, kapucínů a od roku 1762 piaristé. Příznačným znakem duchovní kultury se staly poutě. Poblíž Českých Budějovic vznikl na městských pozemcích poutní kostel Panny Marie Bolestné (Dobrá Voda) s lázněmi. Na jeho výzdobě a na výzdobě města vůbec se výrazně podílel zdejší sochař Josef Dietrich, působící v první polovině 18. století. Vytvořil např. Samsonovu kašnu, sochy na radnici a u kláštera či Mariánské sousoší.

Za válek Marie Terezie s pruským králem Fridrichem II., se České Budějovice několikrát ocitly ve víru válečných událostí. Na podzim 1741 bylo město obsazeno bavorským vojskem kurfiřta Karla Albrechta, které však z obavy před Rakušany brzy odtáhlo. Nepřátelská francouzská posádka se však udržela na nedaleké Hluboké až do července 1742, kdy byla ukončena mírová jednání. Při druhé slezské válce se město na sklonku září 1744 dostalo do rukou Prusů, které odtud vypudil proslulý baron Trenck se svými pandury.

Rostoucí význam Českých Budějovic byl potvrzen v roce 1751, kdy se město stalo střediskem nově vytvořeného Budějovického kraje; až do té doby náleželo administrativně ke kraji Bechyňskému. Prvním krajským hejtmanem byl jmenován Václav Vojtěch Karvinský z Karviné. Řád piaristů otevřel ve městě na začátku šedesátých let 18. století latinské gymnázium. Přibližně ve stejné době se začalo hrát v budějovickém městském divadle, na jehož prknech vystupovaly různé kočovné společnosti.

Církevní reformy císaře Josefa II. znamenaly kromě jiného zrušení dominikánského a kapucínského kláštera ve městě, ale zároveň i založení nového českobudějovického biskupství (1785). Obvod jím spravované diecéze zahrnoval prakticky celé jižní Čechy a zasahoval původně až na západočeské Chodsko.

Prvním zdejším biskupem se stal Jan Prokop Schaaffgotsche, jenž o necelých dvacet let později založil zdejší kněžský seminář a filozofický ústav. Při biskupské konzistoři začala působit první větší českobudějovická tiskárna.

V devatenáctém století průmyslová revoluce zcela zásadním způsobem proměnila vnější podobu města, jeho velikost, vnitřní život a sociální i národnostní skladbu obyvatelstva. V letech 1825-1832 spojila České Budějovice s Lincem koněspřežná dráha, první železnice na evropském kontinentě, kterou stavěl František Antonín Gerstner podle projektu svého otce Františka Josefa Gerstnera. Koněspřežka a na ní navazující vltavská plavba vytvořily severojižní dopravní cestu, umožňující poměrně rychlou přepravu zboží. Plavbu po Vltavě provozoval budějovický rodák a jeden z nejúspěšnějších podnikatelů zakladatelské éry Vojtěch Lanna, jehož firma později splavňovala i další české toky, budovala železnice a zřídila železárny na Kladně.

Důsledkem zlepšení dopravních podmínek se stal vznik velkých průmyslových podniků v Českých Budějovicích, zejména od čtyřicátých let 19. století. Za zmínku stojí především Hardtmuthova tužkárna, cukrovar a sirkárna. Jak přibývalo pracovních příležitostí, narůstal také počet obyvatel – zatímco na sklonku 18. století žilo ve městě asi 5600 lidí, o sto let později to bylo už přes 39000. Úměrně tomu se samozřejmě rozrůstala obytná zástavba, zejména na Pražském a později také na Lineckém a Vídeňském předměstí.

V revolučním roce 1848 začaly ve městě vycházet první zdejší noviny, zakrátko však byly zastaveny. Kulturní a společenský život se mohl naplno rozvíjet teprve od šedesátých let 19. století po pádu absolutismu. V národnostně rozpolceném městě vznikaly dvojí, české a německé spolky stejného zaměření, hrálo se české a německé divadlo, existovaly české a německé školy, hospodářský život ovládaly české i německé průmyslové podniky. Jako konkurence německému měšťanskému pivovaru (nyní Samson) vyrostl český akciový pivovar (Budvar), proti německé smaltovně se postavila česká, podobně pracovaly dvě tužkárny a další továrny.

České Budějovice přelomu 19. a 20. století byly městem mnoha nižších a středních škol, fungovala zde gymnázia, učitelské ústavy, průmyslové školy a vznikly také první střední školy pro dívky. Byly také městem posádkovým s několika velkými kasárnami. V Českých Budějovicích působila celá řada uměleckých osobností české, německé a židovské národnosti.

Obchod byl orientován z velké části na Rakousko. Když po čtyřech desítkách let dosloužila zdejší koněspřežní železnice a mezi lety 1868-1874 byla postavena trať do Plzně, Prahy a Vídně, stalo se město důležitým železničním uzlem. Po státním převratu roku 1918 získaly České Budějovice navenek převážně český ráz. Negativním důsledkem toho bylo zpřetrhání tradičních obchodních vztahů s Rakouskem, namísto nichž se musely hledat nové kontakty ve vnitrozemí.

Ve dvacátém století se zde rozvoj techniky projevil zaváděním nových druhů dopravy: 1909 začala ulicemi města pravidelně jezdit tramvaj, v letech 1909-1914 jezdil krátce také trolejbus a 1911 byl zahájen provoz první autobusové linky do Třeboně. Vznikaly další průmyslové podniky, starší továrny se dále rozrůstaly a s přibýváním pracovních příležitostí pokračoval i stavební vývoj předměstí. Německá část obyvatelstva se v meziválečné době stala menšinou. Na přelomu 20. a 30. let proběhly rozsáhlé regulace Vltavy a Malše, Sokolský ostrov mezi oběma řekami se začal měnit na moderní sportoviště. Ničivých následků II. světové války bylo město uchráněno až do náletu spojenců v březnu 1945 na českobudějovické nádraží, kdy byly zasaženy i blízké obytné čtvrti.

Postavení Českých Budějovic jako hospodářské a kulturní metropole jižních Čech bylo potvrzeno roku 1949 zřízením Českobudějovického kraje a roku 1948 založením vysoké pedagogické školy. Územní nárůst města pokračoval výstavbou sídlišť a připojováním okolních obcí po roce 1951. Počet obyvatel se během druhé poloviny 20. století zdvojnásobil a pohybuje se těsně pod stotisícovou hranicí. Roku 1991 vznikla Jihočeská univerzita s několika fakultami a od roku 2000 jsou České Budějovice sídlem obnoveného krajského úřadu, spravujícího Jihočeský kraj.

České Budějovice současnosti jsou největším a nejvýznamnějším městem regionu, jeho politickým, hospodářským, kulturním a veletržním centrem.

IV. OCHRANA ÚZEMÍ A PRVKŮ

4.1. Městská památková rezervace v Českých Budějovicích

Účelem existence městské památkové rezervace v Českých Budějovicích v rozsahu historického jádra je zabezpečit tomuto celku zvýšenou ochranu, jakožto významnému historickému souboru se zachovaným raně gotickým pravidelným půdorysem, podle zakládací listiny z roku 1265 a mimořádně urbanisticky, architektonicky a umělecko-historicky hodnotnou zástavbou, která v bohaté prostorové skladbě zahrnuje vynikající soubory monumentální architektury, opevnění, měšťanských domů i plastik. Svým významem a polohou je historické jádro předurčeno k funkci centra celého města. Postupná obnova historického jádra přispívá k vytvoření optimálního životního prostředí a k uplatnění jeho základních kulturních funkcí.

Za účelem trvalého zachování kulturních, urbanistických a architektonických hodnot historického jádra při rozvoji celého města a při vytváření optimálního životního prostředí musí být regulovány základní funkce v tomto území i investorská, stavební a technicko-hospodářská činnost.

Hranice vede na východní straně ulicí Na sadech, sledujíc půdorys barokního opevnění, na Senovážné náměstí a po jeho jihovýchodní straně na Krumlovský most. Na jihozápadní straně pokračuje po Zátkově nábřeží podél toku Malše, který překračuje na Sokolský ostrov. Na západní straně pokračuje hranice po východní straně Sokolského ostrova, překračuje Mlýnskou stoku a podél jejího severozápadního břehu vede až k můstku u Rabenštejnské věže. Odtud pokračuje hranice na křižovatku Husovy třídy a ulice J. Haška. Na severní straně jde hranice osou Husovy třídy podél parku souběžného s Mlýnskou stokou na náměstí Mariánské náměstí.

4.2. Ochranné pásmo nemovitým kulturním památkám hradebního systému ve městě České Budějovice

HRANICE

Hranice ochranného pásma (OP) je vymezena na severní straně od Dlouhého mostu, Husovou ulicí č. par. 4735/1 na Mariánské náměstí, Pražskou třídou č. par. 4731/1 k ulici Fráni Šrámka č. par. 3487, Šrámkovou ulicí k Palackého náměstí č. par. 3564, které je vymezeno ulicemi Otakarova č. par. 3670, Pekárenskou č. par. 3097, J. Plachty č. par. 3566, Skuherského č. par. 3562.

Na východní straně je hranice tvořena ul. Otakarova č. par. 3670, Rudolfovskou č. par. 4736, Jeronýmovou č. par. 37.

Na jižní straně je hranicí ul. Žižkova č. par. 228, U tři lvů č. par. 441, Dukelská č. par. 419 po ulici Mánesova č. par. 464, Mánesovou až k mostu přes Vltavu č. par. 59.

Západní hranice je vymezena řekou Vltavou až k Dlouhému mostu č. par. 2216/1.

PŘEDMĚT OCHRANY

Předmětem ochrany je zejména zabezpečit:

- zachování památkových objektů uvedených v seznamu kulturních památek a objektů památkového zájmu,
- zachování historického půdorysu a jemu odpovídající prostorové a hmotové skladby,
- zachování výškové hladiny zástavby s ohledem na stávající měřítko a dálkové panorama historického jádra města,
- zachování významných veřejných prostranství, zeleně, parků přírodních a ostatních komponentů podléhajících ochraně dle zák. ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

4.3. Národní kulturní památky

Podle Nařízení vlády č. 147 z 16. 6. 1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky (NKP), byla za národní kulturní památku prohlášena Koněspřežní železnice České Budějovice – Linec (česká část).

Popis: Soubor budov, terénních úprav a ostatních nemovitých objektů vybudovaných k provozování koněspřežní dráhy České Budějovice - Linec, včetně jejich pozůstatků na pozemcích vymezených prostorovými identifikačními znaky, včetně těchto pozemků, s výjimkou objektů, které nebyly prohlášeny za kulturní památku.

IDENTIFIKACE
Areál domu U Zelené ratolesti, čp./č.or. 1847/5, parc. č. 4408, k. ú. Č. Budějovice 3,
Dům, tzv. Nisslův dům, č.p./č.or. 22, 23/8, 47, parc. č. 25, k. ú. Č. Budějovice 1,
Solní sklad, č.p./č.or. 141/66, parc. č. 165, k. ú. Č. Budějovice 1,
Strážní domek č. 1, č.p./č.or. 44/10, parc. č. 139, k. ú. Č. Budějovice 7.

4.4. Kulturní památky

Na území MPR Českých Budějovic byly za kulturní památky prohlášeny:

- kostel sv. Rodiny v ul. Kanovnická,
- obchodní dům Brouk a Babka v ul. Dr. Stejskala (šlo o obnovu chybného prohlášení),
- barokní relikviář s ostatky sv. Auraciána,
- zvon Marta na Černé věži.

4.5. Vesnická zástavba

Na území Českých Budějovic se nachází typická vesnická zástavba začleněná do městského prostředí, Rožnov a České Vrbné. Rožnov byl pro zachování identity a ducha místa prohlášen památkovou zónou vyhláškou bývalého KNV o vesnické památkové zóně z 12. 11. 1991.

Pro vesnickou památkovou zónu Rožnov byl zpracován samostatný Program péče.

4.6. Památkový potenciál

Na území Českých Budějovic se nacházejí rovněž významné stavby z konce 50. a 60. let, jejichž památková ochrana by se mohla zvažovat v budoucnosti. Nyní mohou být zohledněny jako místní památkový potenciál prostřednictvím územního (v budoucnu regulačního plánu), některé již požívají určité územní ochrany v rámci

ochranného pásma. Tyto stavby však jsou ohrožené a v některých případech již poškozené.

Jsou to na příklad:

- Soubor budov Experiment; Jan Benda; 1958 – 59.
- Správní budova „Pozemních staveb“; Otto Kubík; 1958.
- Přestavba Lidické na velkoměstskou třídu a navazující obytný okrsek mezi ulicemi I. M. Pařízka a Roudenská; Bohumil Böhm; 1960 – 64.
- Dům kultury ROH (Metropol); Otto Kubík, Zdeněk Stašek, František Šulc; 1961 – 71.
- Obytný soubor Pekárenská a občanská vybavenost Sparta; Bohumil Böhm; 1963 – 66.
- Budova Stavoprojektu; Ladislav Konopka, Alois Hloušek; 1964 – 69.
- Planetárium; Ludvík Sýkora, Milan Pázler; 1967 – 71.
- Obytný soubor Voříškův dvůr; Alois Hloušek, Ladislav Konopka; 1968 – 74.
- Občanská vybavenost Juvel, Voříškův dvůr; Ludvík Sýkora, Ladislav Konopka, Alois Hloušek; 1969 – 73.
- Obchodní dům Družba; Ladislav Konopka, Alois Hloušek; 1970 – 75.
- Telekomunikační budova; Karel Koutský, Jan Kozel; 1972 – 75.

Uvedené urbanistické koncepce, soubory staveb a solitérní stavby se významným způsobem podílejí na charakteru města, obklopujícího jeho historické jádro.

Ucelená a velmi cenná kolekce architektonických počinů z krátkého plodného období „Zlatých šedesátých“ je dokladem, že celá jedna generace významných českobudějovických architektů, postižená represí uvalenou na jejich tvorbu v 50. letech, neztratila kontakt se stavebním vývojem ve svobodném světě a přihlásila se svým dílem k tehdy reformnímu hnutí Teamu X a jejich novému brutalismu.

4.7. Významné krajinné prvky v MPR a v OP

Městský park „Na Sadech"

Vymezení významného krajinného prvku:

Městský park „Na Sadech", parcelní číslo 4414/1, 4416, 4418, 4421, 4443, 4720, 403/1, celková výměra 34 224 m^2, k. ú. Č. Budějovice 3, Č. Budějovice 6, vyznačeno v přiložené pozemkové mapě

Vzrostlý cenný parkový porost s velkým počtem jedinců značných dimenzí, včetně některých zřídka pěstovaných exotických druhů, plnící komplexní funkci krajinně ekologickou a stabilizační, estetickou, zdravotní, rekreační, který je součástí památkové rezervace Č. Budějovice vyhl. dle § 5 zákona ČNR č. 20/1987 Sb. výnosem vlády ČR ze dne 19.3. 1980 č.j. 7096/80.

Výskyt významných dřevin: *jírovec maďal, javor klen, javor mléč, lípa malolistá, trnovník akát, jasan ztepilý, dub letní, habr obecný, smrk pichlavý, smrk Jefrreyho, borovice vejmutovka, jilm ladní, smrk omorika, borovice křovinná, javor babyka, javor stříbrný, douglaska tisolistá, bříza bělokorá, platan javorolistý, dub*

červený, olše lepkavá, buk lesní, liliovník tulipánokvětý, katalpa trubačovitá, cypřišek hrachonosný, dřezovec trojtrnný, zerav západní, magnólie, střemcha pozdní, jinan dvoulaločný.

Park „Háječek" a „Krumlovské aleje“

Vymezeni významného krajinného prvku:

Park „Háječek" a „Krumlovské aleje", parcelní číslo 16, 21/1, 21/2, 22/1, 71 (část ve VKP), 74, 75, 77, 3951/1 (část ve VKP ze zákona § 3 odst. b), 2216/1 (část ve VKP ze zákona § 3 odst. b), celková výměra 39 930 m^2, k. ú. Č. B. 7, Č. B. 2, vyznačeno v přiložené pozemkové mapě.

Odůvodnění:

Vzrostlý cenný parkový porost s významnými stromovými exempláři, včetně zřídka pěstovaných exotických druhů, plnící celou řadu celospolečenských funkcí krajinně ekologickou a stabilizační, estetickou, zdravotní, rekreační, který je součástí ochranného pásma památkové rezervace České Budějovice vyhlášeného dle § 5 zákona ČNR č. 20/1987 Sb. výnosem vlády ČR ze dne 19. 3. 1980 č.j. 7096/80.

Významné rostlinné druhy – *např. orsej hlíznatý, kozlík bezolistý;* významné dřeviny - *lípa malolistá, olše šedá, javor mléč, bříza bělokorá, dub letní, trnovník akát, jasan ztepilý, habr obecný, smrk ztepilý, buk lesní, javor klen, vrba obecná, javor jasanolistý, jeřáb ptačí, jilm horský, zerav západní, smrk pichlavý, jedlovec kanadský, jírovec maďal, břestovec jižní, topol kanadský, vrba bílá, muk prostředni, korkovník amorský, borovice vejmutovka, borovice limba, cypři*š; keřové patro - *olše šedá, líska obecná, hloh, ptačí zob obecný, zimolez tatarský, pustoryl vonný, borovice kleč, bez černý, tis červený, aj.*

Sokolský ostrov

Vymezení významného krajinného prvku Sokolský ostrov je na p.č. 571/3, 571/2, 571/1/ 574/1, 590 a břehové porosty náležející k vodním tokům č. 3951/1, 568, 591 a 4721/1 v k. ú. České Budějovice I. Jedná se o prostor Sokolského ostrova vymezeného soutokem Vltavy a Malše, Slepým ramenem Malše, soutokem Slepého ramene Malše a Mlýnskou stokou, až k mostu při vtoku Mlýnské stoky do Vltavy na Jiráskově nábřeží.

Jedná se o historicky utvářený prostor zeleně - cenné plochy sídelního porostu radikálně směřující ke středu města, kde jsou soustředěny estetické a přírodní hodnoty. Po tomto území kulturně formovaného městského parku se vyžaduje, aby i nadále plnil funkci společenskou a kulturní. Nelze pominout nezastupitelné vazby na stávající zařízení sportovní a společenské. Z hlediska ekologického se v daném území setkávají směry regionálních biokoridorů a toto území je nutno zachovat jako čistě přírodní prostředí.

Na zmíněném území se nachází stromy ve vyšších věkových kategoriích stáří 50 let, mnohé starší 100 let. Kosterními dřevinami je lípa, pyramidální dub, buk a borovice. Břehové porosty tvoří především starší exempláře olší doplněné vrbami, jasany a javory. Kompletní inventarizaci dřevin, včetně zaměření je uložena na odboru životního prostředí Magistrátu města Č. Budějovice.

Památné stromy

V rajské zahradě bývalého Dominikánského kláštera je památný strom jinan dvoulaločný, na Sokolském ostrově lípa malolistá, v blízkosti ochranného pásma také jinan v Lannově loděnici.

Právní důsledky ochrany významných krajinných prvků

Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívat je lze pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškozování nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit *závazné* stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umisťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů.

Škodlivé zásahy do významného krajinného prvku jsou postižitelné dle § 87 odst. 2 písm. f, § 88 odst. 1 písm. i, zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

V. HLAVNÍ ÚDAJE O ÚZEMÍ MPR

5.1. Vymezení a začlenění území MPR

Město České Budějovice se dělí na 4 díly. Díly se dělí na 22 čtvrtí a čtvrti na 91 lokalit:
Městská památková rezervace, historické jádro města je součástí, spolu s dalšími lokalitami - Sokolským ostrovem, V Háječku a Dlouhá louka čtvrti Jádro, která se nachází v dílu 1 - Vnitřní město (podle ÚPn města).

5.2. Charakteristika území regenerace

Městská památková rezervace představuje jedinečně utvářený rovinatý urbanistický celek pravidelně uspořádané zástavby bloků vymezených sítí ulic s převážně přibližnou SJ a VZ orientací kolem ústředního prostoru náměstí. Zástavba

MPR zaujímá prostor původního hrazeného města, k němuž patří kromě měšťanských domů i soubory monumentální architektury, opevnění a plastiky.

Zástavba s typickými podloubími utváří fronty téměř přesně čtvercového náměstí Přemysla Otakara II. Je tvořena převážně třípodlažními domy s hlubokou parcelací, která je typická pro většinu bloků. Z tohoto měřítka parcelace se vymyká dominantní rozsáhlejší průčelí radnice vybavené navíc trojicí věží nad průčelím. Ústředním prvkem náměstí je Samsonova kašna. Diagonálně napříč náměstím vůči radnici je situována volná sestava nejvýraznější dominanty města Černé věže spolu s katedrálním kostelem sv. Mikuláše a kaplí Smrtelných úzkostí Páně doplněná komplexem děkanství a městské školy. Na volných plochách kolem kostela se od 13. stol. až do r. 1784 rozkládal hřbitov. Před průčelím katedrály pod Černou věží je pomník J. V. Jirsíka. Dalším výrazným souborem architektury je původně dominikánský klášter s Bílou věží a s kostelem obětování Panny Marie. Vedle kostela s hlavním dominantním průčelím do Piaristického náměstí je městská zbrojnice. Výrazně architektonicky se uplatňují také Biskupství s Biskupskou zahradou, Solný sklad, Zadní a Přední mlýn. Bývalý kapucínský klášter, bývalý kostel sv. Anny. Kanovnické domky.

Náměstí tvoří přirozený střed Českých Budějovic, má téměř přesný čtvercový tvar. Nejkratší jižní strana měří 132,5 metru a nejdelší severní 137,5 metru. Původní účely náměstí byly konání trhů, odehrávání slavností, ceremonie s vítáním významných návštěv, církevní průvody, popravy a shromažďování vojska. Až do první světové války se podél stran náměstí chodívalo každý večer „korzovat". Do první světové války stačilo označení jako „Náměstí" nebo „Rynek". V reakci na politické zvraty ve 20. století se měnil název, v roce 1915 se stalo náměstím Františka Josefa I., roku 1918 náměstím Svobody, 1934 Masarykovým, 1939 Hitlerovým, 1945 znovu Masarykovým, 1951 Žižkovým a konečně v roce 1990 bylo pojmenováno po zakladateli města Přemyslu Otakaru II. Nejvýznamnější budovou je radnice, ostatních domů kolem náměstí je 48.

Pravoúhlý systém ulic je při obvodu porušen zejména okrouhlým průběhem původního, v některých úsecích dochovaného městského opevnění. Domy s podloubími se uplatňují podél ulic blíže k náměstí, k obvodu nejdále vybíhají v úplných řadách v severním směru podél nejdelších a nejrozsáhlejších bloků v ulicích České, Krajinské a Plachého. Území vnitrobloků skrývají zahrady a dvory, některé dvory jsou komerčně využívány, často slouží pro parkování vozidel. Kromě sítě ulic existují také průchody napříč bloků, některé jsou užívané, jiné stačí zprovoznit. Mezi ulicemi Českou a Krajinskou byla po stranách takového průchodu částečně obnovena obchodní ulička vybavená výkladci. Do MPR patří také solitérní objekty na JV straně, budova hlavní pošty, Jihočeské muzeum, Dům kultury Slavie. V blízkosti také mohutnější budova Biskupského gymnázia v bloku s bývalým kostelem sv. Rodiny, exponovaným do Senovážného náměstí, komplex budov divadla.

Po obvodě je území MPR doplněno pásem parků Na Sadech, založených v plochách po zrušeném pevnostním systému. Parkové území probíhá od severu přes východ až k JV. Kde přechází do rozlehlého Senovážného náměstí.

Soubor městského opevnění sestává z úseků hlavních nebo parkánových zdí, dochovaných při severním a západním obvodu MPR, doplněný o hradební věže: věž Železná panna, Rabenštejnská věž a Otakarova věž, Solná branka a bašty.

Na severovýchodním obvodu jsou součástí hradebního systému bastiony barokního opevnění na Mlýnské stoce. K opevnění také patří i celý tok Mlýnské stoky a ramena řeky na jihu a západě. Díky své poloze u soutoku řek a existenci Mlýnské stoky, původně hradebního příkopu má MPR i charakter ostrovního sídla.

Na vnější obvod MPR navazuje území „Ochranného pásma nemovitým kulturním památkám hradebního systému ve městě České Budějovice“, dále jen OP.

Na východě se k MPR prostřednictvím mostu a šíje přes Slepé rameno Malše váže území Sokolského ostrova, určené pro sport a relaxaci, se stadionem a plovárnou. Na jižní straně je MPR přístupná přes řeku Malši po Zlatém, Železném a Krumlovském mostě. Zde jsou v kontaktním území sportovní, kulturní oddechové možnosti, letní kino, zimní stadion, planetárium a park V Háječku. Jižněji továrna Koh-i-noor, Hardtmuthova vila, Lamezanova vila, Krajský úřad. Podél nábřeží dále následuje mohutný komplex budov krajského soudu, dále k jihovýchodu budova knihovny v parkovém okolí při Malši. Ochranné pásmo pokračuje na druhém břehu Malše přes parkové nábřeží, výraznými objekty jsou zde nebo těsně za hranicí OP budovy základní a střední školy, domy v ul. U tří lvů, kostel Růžencové Panny Marie, domy v Žižkově ulici, na Senovážném náměstí dům U Ferusů, budovy na nároží Lannovy, Vyšebrodský dům a Česká národní banka. Výraznou osou směrem z MPR k nádraží je Lannova třída s pěší zónou. Budova nádraží a protilehlá fronta domů s hotelem Grand. Severovýchodně jsou v OP Vědecká knihovna Na sadech, městské domy a školní budovy při ulicích Riegrově, Skuherského, na severu při Husově třídě Mariánská kasárna, budova Obchodní školy, dům Zelená ratolest, bývalá Zátkova vila. Severovýchodně nárožní dům na Jiráskově nábřeží.

Památkové objekty jsou mimo MPR a OP také na ostatním území města.

Graficky se k této části vztahují výkresy č. 2: Snímek mapy stabilního katastru, č. 4: Mapa památkových hodnot, č. 5: Městské hradby, č. 8: Vyznačení objektů vybraných k navržení do seznamu nemovitých kulturních památek.

5.3. Charakteristika stavu řešeného území a jeho funkčních složek, vymezení základních údajů

Proces regenerace MPR od roku 1992 intenzivně probíhá díky iniciativě soukromých vlastníků domů a pozemků a jejich nájemců a magistrátu města.

Stavebně technický stav objektů v MPR se postupujícími opravami, rekonstrukcí a modernizací výrazně zlepšil.

Většinu objektů v MPR, s výjimkou větších profánních staveb a kostelů tvoří obytné domy s velké části zachovanými historickými dispozicemi, fasádami a střechami. Využití těchto objektů je většinou smíšené. V přízemí jsou obchody a provozovny služeb, zejména podél obchodních ulic a náměstí, a v patrech byty. Proces rozšiřování nebytových aktivit v 90. letech 20. stol., znamenající vyloučení bytové funkce z některých domů a nahrazení komerčními aktivitami různého druhu, by již neměl pokračovat, aby postupně nedošlo k umrtvení historického jádra ve večerních hodinách.

Měšťanské a ostatní obytné domy jsou postupně rekonstruovány a modernizovány podle potřeb jejich majitelů a uživatelů na jejich vlastní náklady s podporou státu, kraje a města. Většina domů a pozemků v MPR je v soukromém vlastnictví právnických nebo fyzických osob. V historickém jádru jsou však výjimečně ještě některé domy ve špatném stavebním stavu se substandardními byty vyžadujícími rekonstrukci a modernizaci. Využití možnosti funkčně kvalitních vestaveb, nástaveb a přístaveb jsou v MPR omezené. Architektonické a stavebně technické řešení, jimiž je možno bytový fond v MPR rozšířit a zkvalitnit, musí být v případě MPR v souladu s pokyny památkové péče.

V historickém jádru jsou, kromě obytné zástavby s přilehlými pozemky, také objekty občanského vybavení městského významu. Základní vybavenost je na odpovídající úrovni.

Některé pozemky jsou méně vhodně využity pro parkování a pomocné provozy.

Zachování a obnova estetických hodnot historického, památkově chráněného obrazu MPR vyžaduje také určité architektonické korektury rušivě působící zástavby.

Vybavení MPR obchody a službami se po roce 1989 díky privatizaci výrazně zlepšilo. Rozšířil se jejich sortiment, zvětšila se jejich kapacita a zvýšila se i jejich kvalita a to i z hlediska estetického působení jejich interiéru a výkladů v celkovém obrazu vnitřního města. V současnosti jsou již více stabilizována místa jednotlivých aktivit.

Rozsah, sortiment a kvalita vybudované infrastruktury pro cestovní ruch, který je i jedním z perspektivních ekonomických potenciálů, se během uplynulých 15 let podstatně zlepšily. Dostatečné nabídka a propagace, kterou je i kvalita udržovaného prostředí MPR, pomáhá zvyšovat prosperitu města a počet pracovních příležitostí.

KOMUNIKAČNÍ SYSTÉM MĚSTA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST:

Uvnitř MPR jsou některé komunikace dopravně zklidněné, sloužící jen místní účelové dopravě obyvatel, zásobování nebo službám.

Železniční nádraží je vůči centru vzdušnou čarou ze středu nám. Přemysla Otakara II. přibližně 1000 m a autobusové nádraží přibližně 750 m.

V městské hromadné dopravě jsou využívány trolejbusové linky vedené po městských sběrných komunikacích.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- Zeleň. Lokality se zvýšenou ochranou zeleně na území MPR jsou významné krajinné prvky Na Sadech, v OP zeleň Sokolského ostrova a park Háječek s Krumlovskými alejemi. V rajské zahradě je památný strom jinan dvoulaločný, na Sokolském ostrově lípa malolistá, v blízkosti ochranného pásma také jinan v Lannově loděnici.

Významnou je i soukromá zeleň, která by se měla v kultivovaných formách uplatňovat na zahradách i ve dvorních prostorech.

K vytvoření prostorových předpokladů pro uplatnění ekologické stability přispívá územní systém ekologické stability.

- Kvalita ovzduší se postupně zlepšuje vytěsňováním pevných spalovacích procesů z centra, přetrvává znečištění nadměrnou frekvencí automobilové dopravy v kontaktních územích.

- Likvidace tuhých odpadů z domácností s možností separace. Ve městě je sběrný dvůr. Oživení výkupu druhotných surovin.

- Antropogenní vlivy prostředí - specifický podíl na tvorbě životního prostředí v Českých Budějovicích znamená péče o kulturní stavební památky i důsledná ochrana urbanistické struktury a architektonického charakteru města. Významný je z tohoto hlediska statut Městské památkové rezervace pro historické jádro. Pro MPR České Budějovice je štěstím, že invaze zástavby panelovými domy v minulém období nepokračovala až do centra, a že nedošlo k těžším poškozením urbanistické struktury a historického obrazu města neuváženými demolicemi a rozsáhlou architektonicky nekvalitní asanační přestavbou vlastního jádra.

5.4. Širší urbanistické a regionální vztahy MPR

Současné širší urbanistické vztahy řešeného území jsou dány jeho funkcí přirozeného centra města a JČ kraje.

Jednou z perspektivních hospodářských aktivit, která pomáhá k větší prosperitě města, je turistický ruch. Z tohoto hlediska se předpokládá, že MPR je cílem domácích i zahraničních návštěvníků a je součástí širšího, speciálního regionu turistického ruchu.

V rámci záměrně koncipovaných turistických okruhů, je možno na atraktivnost MPR upozorňovat prostřednictvím prospektů, průvodců apod. Je potřebná nejen propagace turistických tras po přírodních, rekreačních, urbanistických a architektonických, památkových atraktivitách, ale je i vhodné seznamování s procesem regenerace, který může odhalovat i další, dosud vhodně neprezentované prvky, jakými jsou např. dochované části historického opevnění. Kromě propagace je nutné dotvořit určitý komfort zařízení informačních, ubytovacích, stravovacích, rekreačních apod. Základ systému poskytování informaci o městě a jeho okolí, a

rovněž i širší osvěty je dán existencí turistického a městského informačního střediska při Magistrátním úřadu.

5.5. Současný potenciál území MPR z hlediska počtu obyvatelstva

Vývoj počtu trvalých obyvatel v MPR

Tabulka č. 2: Počty trvalých obyvatel v MPR

1992	2164
2002	1845
2011	2143*
2019	1450

Zdroj: Magistrátní úřad České Budějovice, odbor památkové péče, 2020

*Pozn.: Údaj roku 2011 je výsledkem po odečtení počtu obyvatel hlášených na radnici (1948 v roce 2015) od statisticky zjištěného počtu obyvatel jádra Českých Budějovic (4091).

5.6. Potenciál území MPR z hlediska vlastnických vztahů

Pro urbanistickou koncepci a návrh Programu regenerace MPR je dnes rozhodující otázka vlastnických vztahů k pozemkům a nemovitostem, neboť jakákoliv navrhovaná změna současné urbanistické struktury se bezprostředně dotýká zájmu vlastníků pozemků, budov a staveb a jejich vlastnických práv.

5.7. Potenciál bydlení – bytový a domovní fond

Stavební struktura domů je s ohledem na velikost zastavěné plochy s nízkou a střední podlažností domů drobná. To vyžaduje při regeneraci obytných částí MPR velmi šetrný stavební postup bez použití těžkých mechanismů, které historickou stavební strukturu ničí.

Hygiena bydlení se postupně zlepšuje během regeneračního procesu města, kdy se odstraňují dosavadní nedostatky dosud neopravených objektů, zlepšením kvality jejich vybavení a odstraněním stavebních závad, které mohou být zdrojem vnitřní vlhkosti a nepohody. S dalším nadměrným zahušťováním zástavby ani dělením bytů za účelem dosažení větších hustot obyvatelstva se neuvažuje.

5.8. Občanské vybavení

Vzhledem k tomu, že MPR je centrem města, je zde nebo v těsné blízkosti občanské vybavení zastoupeno v plném rozsahu druhů. Občanské vybavení na území MPR je na vysoké úrovni. Jelikož jsou majetkové poměry objektů většinou už stabilizovány, je také stabilizováno využití parterů budov pro obchodní účely a nabídka je velmi pestrá a vyhovující trvale bydlícím i návštěvníkům MPR.

VEŘEJNÉ INSTITUCE

Prospěšným pro společenskou funkci MPR je rovněž umístění veřejných institucí (Magistrát města, Národní památkový ústav, Jihočeská centrála cestovního ruchu a mnoha dalších, umístění školských zařízení - gymnázia a konzervatoř, sídla firem jako jsou banky, advokátní kanceláře, projekční ateliéry, realitní kanceláře, ale i sídla neziskových organizací jako jsou Diecézní charita, Ústav sociální práce, apod.).

OBCHODNÍ SÍŤ

Jsou využity nebytové prostory v přízemích domů; rozličného sortimentu (pekárny, oblečení, drobné spotřební zboží apod.). V MPR není žádná nevhodná stavba obchodního domu. Obchodní značka TESCO a NORMA s potravinami byly vhodně vestavěny za štítové zdi objektů, které nejsou kulturní památkou.

Nabídka obchodů je různorodá, orientovaná z valné části na běžné návštěvníky i turisty, a to včetně umístění turistického informačního centra v budově historické radnice a mapového centra na náměstí Přemysla Otakara II. - zájem o komerční využívání objektů na území MPR se každoročně zvyšuje, a jelikož jsou majetkové poměry objektů většinou už stabilizovány, je také stabilizováno využití parterů budov pro obchodní účely a nabídka je velmi pestrá a vyhovující trvale bydlícím i návštěvníkům MPR. Dostatečná je nabídka menších obchodů s potravinami včetně večerky, jak vlastních prodejen, tak specializovaných provozoven jako jsou pekárny, lahůdky, masna, nebo prodejny výběrových potravin. S ohledem na množství lidí, kteří každodenně MPR projdou, nebo ji navštíví, jsou i obchodní aktivity v centru města zaměřeny na obchody s textilem, obuví, sportovní potřeby, knihkupectví, klenoty, luxusní zboží, ale také na květiny, papírnictví, potřeby pro výtvarníky či drobné provozovny služeb. V posledních letech došlo i k nárůstu velkokapacitních obchodů jako jsou Obchodní galerie Dvořák, obchodní dům Vltavín, rekonstruovaný Brouk a Babka.

UBYTOVACÍ SÍŤ

Ubytování je poskytováno v několika možných variantách, tzn. hotely např. hotel Zvon, hotel Malý pivovar, hotel Přední mlýn, apartmánové domy, penziony, ale i studentský internát (ul. Karla IV. 20). Na území MPR je 10 hotelů a 5 penzionů. Bližší informace na turistickém portálu města https://www.budejce.cz/.

Tabulka č. 3: Počet hromadných ubytovacích zařízení ve městě České Budějovice

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Počet	53	53	53	62	59

Zdroj: Český statistický úřad, 2020

STRAVOVACÍ SÍŤ

Stravovací síť je velmi široká a rozmanitá – od klasických restaurací, přes zeleninové bary až po raw cukrárnu. Téměř v každé ulici MPR je možnost vyhledat stravovací zařízení a kavárnu. Kavárna Vlnna = první plovoucí kavárna v historii Českých Budějovic, je to jeden z prvních počinů k oživení slepého ramene a břehů řeky Malše. Bližší informace na turistickém portálu města https://www.budejce.cz/.

VZDĚLÁVACÍ ZAŘÍZENÍ

V MPR:

Gymnázium všeobecné, Česká ul. 64,
Biskupské Gymnázium J. N. Neumanna, ul. Jirsíkova 5,
Konzervatoř, Kanovnická 22,
Teologická fakulta, Kněžská 8,
Základní umělecká škola, Piaristické nám.,
Pedagogická fakulta,
Soukromé jazykové školy.

V kontaktním území:

Obchodní akademie, Husova 1,
Gymnázium, Jírovcova 8,
SPŠ strojní a elektro, Dukelská 13,
Střední zdravotnická škola, Husova 3,
ZŠ Baara,
ZŠ Dukelská.

Jihočeská univerzita s fakultami a ústavy.

Fakulty a ústavy:

- Ekonomická fakulta
- Fakulta rybářství a ochrany vod
- Filozofická fakulta
- Pedagogická fakulta
- Přírodovědecká fakulta
- Teologická fakulta
- Zdravotně sociální fakulta
- Zemědělská fakulta
- Ústav fyzikální biologie

Věda a výzkum probíhají jednak na Jihočeské univerzitě, jednak na Akademii věd ČR. Výzkum na těchto institucích často probíhá na společných pracovištích např: Biologická fakulta JU ve spolupráci s Mikrobiologickým ústavem AV ČR v Třeboni.

TĚLOVÝCHOVNÁ ZAŘÍZENÍ

V MPR nejsou příležitosti pro umístění tělovýchovných zařízení, využitelné jsou jen tělocvičny ve zdejších středních školách: Gymnázium v České ul., Biskupské gymnázium v Jirsíkově ul. a v současné době malý sál v KD Slavie.

Za hranicí MPR, s dobrou dostupností se nacházejí areály a objekty pro tělovýchovu a sport:

- plavecký bazén (50m, dětský, skokanský, sauna, fitnes, masáže) na Sokolském ostrově,
- atletický stadion na Sokolském ostrově,
- tělocvična TJ Sokol na Sokolském ostrově,
- zimní stadion se dvěma halami v Háječku,
- sportovní hala pro míčové hry na Dlouhé louce,
- rekreační park Stromovka,
- drobná soukromá fitcentra v blízkém okolí MPR.

Přímé spojení umožňuje doplněný systém mostů a lávek.

ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ

Zdravotnická zařízení jsou v MPR zastoupena menšími soukromými ordinacemi. V MPR není žádná nevhodná stavba zdravotnického zařízení z minulosti. Na území MPR se nenachází velké zdravotnické zařízení, dostatečná je však nabídka soukromých lékařských ordinací praktických lékařů i specialistů. Při hranici MPR jsou umístěna zdravotnická zařízení, jako je Poliklinika Sever, zdravotnické zařízení s praktickými i specializovanými ordinacemi na Senovážném náměstí. Na území města leží Nemocnice České Budějovice. V centru města jsou dále umístěny lékárny a prodejny zdravotnických potřeb.

Na území města jsou dostupná sociální zařízení jako, jesle, domov důchodců, DPD (penziony) Domy s pečovatelskou službou, Azylové domy pro matky s dětmi, Azylový dům pro bezdomovce ARPIDA společnost pro rehabilitaci zdravotně postižených dětí a mládeže. V činnosti je pečovatelská služba pro cca 1500 klientů.

ZAŘÍZENÍ PRO KULTURU A DUCHOVNÍ ŽIVOT

K nejvýznamnějším kulturním zařízením na území MPR se řadí:

• Kulturní dům Slávie, který je ve vlastnictví města České Budějovice a má celoroční využití nejen jako kulturní scéna (využívající vnitřní sál i venkovní scénu), ale též jako klub, prostory pro zájmovou činnost a sportovní činnost. Letos město formou soutěžního dialogu a ve spolupráci s odborníky vybere společnost, která bude příští rok pracovat na projektu KD Slavie. Ten bude řešit rekonstrukci a dostavbu objektu, jeho využití, funkčnost a dlouhodobou společenskou udržitelnost.

• Jihočeské divadlo – působící jako příspěvková organizace města České Budějovice; provozující čtyři samostatně působící umělecké soubory.

• Jihočeské muzeum - najdete v monumentální budově v Dukelské ulici, která byla dostavěna v roce 1901 a veřejnosti zpřístupněna v roce 1903. Založeno však bylo již v roce 1877. V současné době je regionálním muzeem, které se orientuje na přírodní a společenské vědy.

• Kostel sv. Rodiny - studenti z Českých Budějovic pod vedením P. Josefa Prokeše a ve spolupráci s předním českým architektem Josefem Pleskotem obnovili kostel Svaté Rodiny na Senovážném náměstí (i za přispění dotace města České Budějovice ve výši 140 000 Kč). Společně tak vytvořili nový veřejný prostor, který slouží nejen studentům z celého města, ale svým obnoveným interiérem a programem má ambici oslovit širokou veřejnost. Základní dramaturgií Studentského kostela je duchovní program. Ten je vhodně doplněn kulturními akcemi a přednáškami pro širokou veřejnost.

• Dům umění - galerie (spravovaná statutárním městem České Budějovice) každým rokem připravuje výstavy nejzajímavějších domácích tvůrců, ale i významných autorů ze zahraničí. Ti se tak povětšinou vůbec poprvé prezentují nejen u nás, ale ve východní Evropě vůbec. Prostor je dán též zajímavým mladým umělcům. Nejedná se o galerii komerční ani sbírkovou. V programu jsou i edukační programy, které probíhají ve výstavě autora, jsou doplněné o řadu otázek a úkolů, účastníci hledají odpovědi, formulují své postřehy a získané informace zaznamenávají; poté své zážitky zpracovávají ve výtvarné části – ARCHIDÍLNA je vedená architektkami, ve které se diskutuje, vymýšlí a tvoří.

- Alšova jihočeská galerie – muzeum výtvarného umění Jihočeského kraje, nachází se v tzv. Wortnerově domě, což je jedna z poboček AJG. Má několik výstavních sálů, kde probíhají celoroční instalace, a také zázemí edukačního oddělení s prostorem pro doprovodné programy. V září roku 2016 byla budova uzavřena a byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce. Dojde ke zvětšení výstavních prostor, výstavbě nových depozitářů a zřízení výtahu pro bezbariérový přístup, který prozatím není umožněn v žádné pobočce galerie.

Na hranici MPR:

- Jihočeská vědecká knihovna - je veřejnou knihovnou s univerzálními knihovními fondy, která poskytuje veřejné knihovnické a informační služby. Je střediskem kulturních, vzdělávacích a informačních služeb pro město a jihočeský region s tradiční orientací na obory charakterizující region jižních Čech.
- Dům kultury Metropol.

Kostely v MPR

katedrální kostel sv. Mikuláše,
kostel Obětování Panny Marie,
kaple Smrtelných úzkostí Páně.

Diecézní centrum mládeže, U Černé věže 4,
Diecézní katechetické středisko, Biskupská 4.

Kulturně vzdělávací centra
Evropské informační centrum Jihočeské univerzity,
Britské centrum Jihočeské univerzity, Krajinská 2,
Francouzská aliance - Jižní Čechy, nám. Přemysla Otakara II. 21,
Goethe – Zentrum Jihočeské univerzity, Krajinská 2,
Kulturně vzdělávací centrum Pansofie, o.p.s., Dům umění, náměstí Přemysla Otakara II. 38,
Konzervatoř České Budějovice, Kanovnická 22.

Hvězdárna a planetárium České Budějovice, Zátkovo nábřeží 4.

5.9. Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost a parkování na území MPR je řešeno v rámci Integrovaného plánu organizace dopravy pro České Budějovice a jeho aktualizace, s jasně stanovenými cíli: omezení tranzitní dopravy v centru města, vybudování pěších zón, zavedení MHD na centrální náměstí MPR s využitím ekologických midibusů.

INTEGROVANÝ PLÁN ORGANIZACE DOPRAVY PRO ČESKÉ BUDĚJOVICE
Některé body tohoto plánu jsou platné i pro následující období po roce 2020:
2.1.3 MHD v centru města …zrealizováno
Zavedení MHD do historického jádra města představuje významný krok ke zlepšení podmínek dostupnosti veřejné dopravy. Z původního konceptu představeného v „Generelu městské dopravy na období 2010-2020“ byl zachován požadavek na systémové začlenění obsluhy centra do sítě MHD při volbě menšího dopravního prostředku – midibusu.
2.3.22 Zastávky MHD na náměstí …zrealizováno
Náměstí Přemysla Otakara II. by mělo být obslouženo hned dvěma páry zastávek midibusových linek, umístěnými v protilehlých nárožích při ústí ulic Krajinské a Karla IV. Toto uspořádání bylo zvoleno z mnoha variant, protože je výhodné pro přestup mezi všemi směry midibusových linek (P+R Jírovcova ↔ Nádraží, Nemocnice ↔ Nádraží, Nemocnice ↔ P+R Na Dlouhé louce). Obecně řečeno, prostorové podmínky pro umístění zastávek na náměstí jsou příznivější než v přilehlých ulicích, nemluvě o symbolickém významu náměstí pro orientaci cestujících.
2.3.23 Pěší zóna Kanovnická a přechod v Lannově …
Město má rozpracovanou „Studii ul. Kanovnické“ a chystá o ní rozpravu včetně následné úpravy dokumentace Záměr prodloužit pěší zónu ze stávající Lannovy třídy až na náměstí Přemysla Otakara II. už vychází z původního IPOD. Využívá již realizovaných zastávek MHD před Hlavní poštou, na které navazuje sjednoceným přechodem pro chodce (ze stávajících dvou ramen) a přímým pokračováním pěší zóny Kanovnickou ulicí. Variantně může záměr pěší zóny zahrnout i celý prostor před katedrálou a Černou věží.
2.3.24 Zastávka MHD u pošty … zrealizováno

Obousměrná zastávka midibusových linek by v ideálním případě měla vzniknout poblíž přechodu pro chodce mezi Jirsíkovou ulicí a křižovatkou na Senovážném náměstí. Zajištěna by tak byla nejkratší možná přestupní vzdálenost jak na zastávky MHD u Metropolu, tak i před hlavní poštou.

2.3.25 Přechod u Metropolu

Přechod pro chodce v blízkosti zastávek MHD Metropol je navržen v místech, kde dochází k častému pohybu 30 chodců mezi zastávkami po pěší trase podél Mlýnské stoky a vzniku nebezpečných situací. Návrh předpokládá světelné řízení v úzké koordinaci se sousední křižovatkou Žižkovy třídy, přičemž přecházení chodců by bylo řešeno ve stejné fázi světelného řízení jako výjezd vozidel z ulice Karla IV.

Zařízení pro motorismus

Placená parkoviště v MPR: nám. Přemysla Otakara II. parkoviště U Slavie, parkoviště na Senovážném nám.

Od loňského roku jsou v centru města osazeny nové parkovací automaty. Zásadní změnou je fakt, že automat nevydává papírový lístek, který byli parkující zvyklí dávat za okno svého vozidla, ale je potřeba zadat registrační značku svého vozidla, která slouží k následné kontrole oprávněnosti parkování. Automat má ovšem jednoduché intuitivní ovládání na LCD panelu a to by mělo srozumitelně vést každého v postupných krocích.

Cyklistika

„Plán rozvoje infrastruktury pro cyklisty v Českých Budějovicích (cyklogenerel)“ Akční plán 2014-2020 byl naplněn, ale některé akce mají dopad i do následujícího období. Cyklogenerel je dlouhodobým systémovým dokumentem, který vychází ze základních principů řešení dopravy pro pěší a cyklisty, stanovený v územním plánu města České Budějovice. Jeho řešení představuje zejména integraci cyklistů a motorové dopravy zejména v ulicích Pražská, Rudolfovská, Dobrovodská, Novohradská, Lidická, Husova, Branišovská, O. Nedbala a dalších. Vychází z progresivních prvků - vyhrazené jízdní pruhy, piktogramové koridory, víceúčelové pruhy, BUS + cyklopruhy, řadící pruhy pro cyklisty, prostor pro cyklisty.

Od roku 2015 se výrazně zvýšila délka značených cyklistických tras, které využívají i bruslaři, které v současné době částečně obkružují MPR (ze západní a jižní strany kolem Malše a jejího slepého ramene) a částečně jsou zavedeny i do centra (Krajinská, u Jihočeského divadla).

Po dokončených cyklotrasách proběhlo 5 ročníků soutěže Do práce na kole a v roce 2019 Velká Majálesová cyklojízda.

5.10. Doprava - komunikační systém

Vlastní dopravní řešení navazuje na koncepci územního plánu, již se postupně realizuje nebo projekčně připravuje.

5.11. Rekreace

Rekreaci umožňuje přímo poloha města uprostřed lesů a rybníků. České Budějovice jsou město s rybářskou a mysliveckou tradicí. Přírodní rezervací v dosahu sídlišť jsou Vrbenské rybníky, kde se nachází celá řada význačných typů rostlin a živočichů a v lokalitě je vybudována i naučná stezka. Možnosti odpočinku, jízdy na kole a různého sportovního vyžití jako je např. volejbal či basketbal, jsou v nyní dobudovaném příměstském parku Stromovka. Areál u Malého a Velkého jezu a U Špačků slouží ke koupání a sportu (nohejbal, volejbal). V okolí města se nachází lesní plochy ve správách mysliveckých sdružení. V lesích žije mnoho různých druhů zvěře a ptactva. Sdružení pořádají různé soutěže a výstavy. Další možností je využití snadno dostupných lokalit, jako je Třeboňsko, Novohradsko nebo Šumava.

Přehled rekreačních zařízení v bezprostřední blízkosti MPR:

- Plavecký stadion,
- Letní plovárna,
- Zimní stadion,
- Všesportovní hala,
- Možnost rozšířit využití školních sportovišť veřejností v mimoškolní době, případně poskytnutí zařízení sportovních jednot ve vhodném čase veřejnosti.
- Ideální podmínky pro cyklistiku.
- Rekreace v přírodním zázemí Sokolského ostrova, v parku Stromovka a v krajinném okolí města.
- Potenciál pro rozmanité využití nábřeží a vodních ploch.

5.12. Spolky a akce

SPOLKY

Města Otakarova z.s. zapsaným spolkem (IČ 056 61 935) podle občanského zákoníku, navazuje na předchozí činnost Společnosti „Města Otakarova“ z roku 2014.

- Cílem spolku je podpora historické paměti spojené s osobností českého krále Přemysla Otakara II., rodu Přemyslovců a jimi založených měst.
- Spolek je zaměřen na vytváření materiálních, organizačních, programových aktivit a kulturních akcí propagujících jeho cíl. Je otevřen dalším členům, kteří mohou aktivně přispět k dosažení cílů společnosti. V Českých Budějovicích byla dne 1. 9. 2017 oficiálně otevřena první stálá expozice na území Česka věnovaná Přemyslu Otakaru II. a jeho době. V části prostoru gotické hradební věže „Železná panna“ (Zátkovo nábřeží 15) návštěvníci mohou shlédnout patnáct panelů králova životního

příběhu a politické dráhy. K vidění je také kopie jeho ceremoniálního meče uloženého v originále ve Vídni a repliky zajímavých dobových předmětů. K doložení historie města České Budějovice, jehož byl král zakladatelem, jsou vystaveny kopie významných královských listin Václava II. a Václava IV. V roce 2019 spolek zorganizoval putovní výstavu PŘEMYSL OTAKAR II. – KRÁL, RYTÍŘ, ZAKLADATEL, která byla k vidění ve městech v rámci ČR. První ocenění spolku Města Otakarova převzalo dne 6. 9. 2019 město Litovel za zpracování a vydání knihy „Litovel velké dějiny města – od nejstarších dob do současnosti“.

Historický spolek Schwarzenberg (IČ 157 70 702) Sdružuje osoby s vazbami na bývalé schwarzenberské panství, prohlubuje zájem o historii vztahující se převážně k jižním Čechám. Aktivity v roce 2019: prohlídka vodní elektrárny na řece Vltavě v Českých Budějovicích, s odborným komentářem – vodní elektrárna je stavbou s památkovým potencionálem

Klub přátel Českých Budějovic Aktivita se soustřeďuje na vzájemnou podporu zájmů jednotlivých členů spolku v badatelské, publikační i realizační a prezentační rovině, dále průběžně sledujeme různé rozvojové aktivity a trendy v našem městě a příležitostně je komentujeme v médiích. Dle poptávky realizuje tematické prohlídky po památkách ve městě / MDP, EHD, ap. /. Připravuje průběžně zmapování hrobů a hrobek významných osob na českobudějovických hřbitovech v návaznosti na předchozí práce. Na podzim připravuje prohlídku vybraných budějovických sklepů. Většina členů se angažuje v dalších seskupeních se specifickým zaměřením, ale v téže oblasti, takže klub může vlastní aktivity efektivně koordinovat.

Pražské předměstí z. s., IČ 05320607 Spolek byl založen v roce 2016 a usiluje o zlepšení životního prostředí, podmínek k bydlení a zachování kulturního dědictví v oblasti Pražského předměstí, které je součástí památkově chráněného území ve městě, a to Ochranného pásma hradebního systému města České Budějovice. V tomto místě je vysoká koncentrace domů se statusem kulturních památek. Zdejší domy plnily v minulosti důležité společenské a kulturní funkce (např. budova prvního českého gymnázia nebo kostel sv. Václava), byly stavěny podle projektů nejvýznamnějších budějovických architektů a stavitelů v době kolem roku 1900 jako byl Josef Kneissl (stavitel, starosta a čestný občan Českých Budějovic), Jakub Stabernak nebo Josef Hauptvogel. Spolek propaguje, že tyto kulturně historické, urbanistické a architektonické hodnoty je potřebné poznávat, uchovávat, smysluplně rozvíjet a spojovat s potřebami lidí, kteří v místě žijí a pracují nebo kteří v místě dočasně pobývají, včetně zahraničních turistů. Cílem spolku je udržet v této části Pražského předměstí stávající klidový režim. V budoucnosti se zasadit o vybudování klidného zákoutí se zelení v konci ulice Skuherského a iniciovat zde zřízení informačního systému pro místní i turisty o tom, že se nacházejí v památkově chráněné a kulturně-historicky cenné lokalitě, že mohou z tohoto místa vyjít na prohlídku dalších zajímavých míst Pražského předměstí nebo směřovat k historickému centru města. V minulosti se spolku podařilo eliminovat pohyb autobusů s turisty v ulicích Kostelní a Skuherského. 33.

Ostatní: Agentura Kultur – Kontakt Agentura pořádající mj. Vycházky za historií Českých Budějovic a zábavnou formou tak provede návštěvníky prostory, které by neměli jinak možnost navštívit, doplněné o komentář a vyprávění těch nejpovolanějších průvodců. Přiblíží církevní památky, slavné osobnosti, významné stavby města, technické pamětihodnosti a zajímavosti. Je autorem námětu a realizace Mezinárodního dne památek a Dnů evropského dědictví pořádaných každoročně v Českých Budějovicích.
Petrinum Kongregace bratří Nejsvětější Svátosti v Českých Budějovicích pečuje o areál kostela Růžencové Panny Marie, pořádá prohlídky pro širokou veřejnost o pohnuté historii celého kostela, kongregaci petrinů a beuronském stylu, kterým je tento chrám zdoben. V roce 2009 založili křesťanské rodinné centrum Petrklíč, z. s., což je veřejný prostor, pro setkávání rodičů a dětí, navozuje vědomí soudržnosti v rodině, rozvíjí místní komunitu a oslovuje i další obyvatele města a povzbuzuje je k prorodinným aktivitám. Podporuje výchovu k manželství a mezigenerační soužití. V prostorách kláštera se scházejí generace a v duchu myšlenek Václava Klementa Petra pokračují v rozvoji a zvelebování kostela.
Panská žije Projekt majitelů obchodů a domů v Panské ulici, kteří chtějí zákazníky, obyvatele a návštěvníky Českých Budějovic informovat o dění v této mimořádné ulici. Panská ulice je součástí MPR.
Prostor pro všechny o. s. Parta nadšenců z Českých Budějovic a Písku, kteří se snaží ukázat, že městské centrum může vypadat a fungovat úplně jinak, než jsme zvyklí, a to prostřednictvím multižánrového festivalu „Lidí městu, město lidem“.
Jihočeské muzeum Podílí se na systematické ochraně kulturního dědictví, na archeologické památkové péči.

Akce, které využívají a rozvíjejí místní tradice
Historické centrum města žije společenským životem celoročně. Největšími jsou akce **Léto ve městě**, zahrnující mnoho žánrů kulturního života v období od začátku června do konce září https://www.c-budejovice.cz/sites/default/files/obsah/Odbory/OKM/ostatni/brozura_leto2019_4.pdf a
Vánoce ve městě, což jsou kulturní akce, trhy a společenské akce v době adventu http://www.ceskobudejovickyadvent.cz/galerie/tinymce/program/program-cz-verze.jpg. Využívá se především prostor náměstí Přemysla Otakara II, které se nachází v centru MPR, a přilehlých uliček, řeky Malše a jejího slepého ramene.
Lidé městu a město lidem
Múzy na vodě
Tradiční trhy - velikonoční, švestkový, trh na piaristickém náměstí
Mezinárodní den památek a sídel
Dny evropského dědictví.

5.13. Informace o městě

- **Propagace Programu regenerace MPR České Budějovice** na oficiálních stránkách statutárního města České Budějovice – vstup z odkazu: http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/odbory/opp/stranky/program-regenerace-mestskepamatkove-rezervace-ceske-budejovice.aspx nebo http://www.c-budejovice.cz/prispevek-z-programu-regenerace-mestske-pamatkove-rezervace
- **Informace o kulturních památkách** ve městě
http://www.c-budejovice.cz/cz/mesto/o-meste/stranky/promeny-budejovickych-ulic.aspx http://encyklopedie.c-budejovice.cz/https://www.budejce.cz/aktivity
- **Informace týkající se státní památkové péče** - komplexní informace jsou přístupné ze stránky Magistrátu města České Budějovice odboru památkové péče, a to včetně jazykových mutací v Aj a Nj. Mimo jiné jsou zde i ucelené informace (včetně webových odkazů) o dostupných dotačních programech pro vlastníky kulturních památek i ostatních objektů ve správním území ORP České Budějovice Město zároveň aktivně využívá k šíření informací sociální sítě Facebook a Instagram.
https://cs-cz.facebook.com/Radnice/
https://www.instagram.com/mestoceskebudejovice/
- **Vzdělávací akce pro školy** - pořádané Magistrátem města ve spolupráci s NPÚ.

Turistické informační centrum České Budějovice (dále jen TIC) se nachází v přízemí budovy radnice na náměstí Přemysla Otakara II., vykonává svou činnost pod správou Magistrátu města České Budějovice. Náklady na TIC jsou zcela hrazeny z rozpočtu města, nejedná se o soukromou organizaci. Informační centrum je držitelem certifikátu Asociace turistických informačních center A.T.I.C. – klasifikační třída B a dále je v informačním centru zaveden systém managementu kvality ČSN EN ISO 9001:2016.

Informační centrum zajišťuje:

- informační činnost, tj. zejména
  - zajišťuje bezplatný informační servis
  - turistické informace a hospodářské informace o městě (informace o nejdůležitějších institucích ve městě, o společnostech v Českých Budějovicích a v okolí) pro návštěvníky města i jiné subjekty,
  - podílí se na rozvoji služeb směrem k turistům a obyvatelům města,
  - zabezpečuje sběr informací o městě, kultuře v Českých Budějovicích a v okolí, ubytovacích a stravovacích možnostech ve městě a okolí,
  - zabezpečuje dohled nad fungováním volnočasového webového portálu města,
- zprostředkovatelskou činnost, tj. zejména
  - zajišťuje zprostředkování služeb veřejnosti (ubytování, stravování, prodeje vstupenek),

- průvodcovský servis (prohlídky města na objednávku, exkurze v místním pivovaru Budvar apod.),

• obchodní činnost, tj. zejména
  - zajišťuje předprodej vstupenek na kulturní akce nejrůznějšího druhu v Českých Budějovicích (CBsystem včetně správy a propagace webových stránek tohoto systému) a v rámci regionu jižních Čech, zajišťuje prodej vstupenek na kulturní a sportovní akce v České republice v rámci prodejní sítě TICKETPRO, a.s., popř. v jiných sítích na další akce dle smluvních vztahů města, 24
  - zajišťuje prodej pohlednic, map, brožur, DVD, upomínkových předmětů s tématikou Českých Budějovic a jižních Čech, prodej jízdenek MHD České Budějovice a další doplňkový prodej,
  - zajišťuje prohlídky radnice s výkladem v německém a anglickém jazyce,

• další činnost související s agendou turistického a informačního centra, zejména evidenci a kontrolu skladové a pokladní agendy provozu centra (evidence propagačních tiskovin, předmětů a jiných materiálů pro potřeby prezentace a propagace města) a další.

VI. ROZBOR STAVU A PŘEHLED AKCÍ

Město České Budějovice se zapojilo do Programu regenerace MPR a MPZ v roce 1995, kdy byla účast města v programu schválena zastupitelstvem města.

Předchozí aktualizace Programu regenerace MPR:
- v září 1999 pro období do roku 2005,
- aktualizace 2006 – 2010,
- aktualizace 2011 – 2015,
- aktualizace 2016 – 2020.

Za 20 let aplikace PR se výrazně posílil kladný přístup k ochraně a obnově památkových hodnot ve městě, nejen ze strany Magistrátu města, ale především ze strany vlastníků jednotlivých objektů, za což hovoří, mimo jiné, v posledních letech stálý zájem o zařazení do Programu regenerace MPR.

Rozbor stavu je graficky znázorněn na Výkresu č. 6 Regenerační procesy 1:2500 a doplněn Tabulkovými přehledy vztaženými k jednotlivým domům – nemovitým památkovým objektům a objektům památkového potenciálu v MPR.

Objekty jsou značeny podle stavu, od údržby, přes probíhající nebo vyžadovanou rekonstrukci až po havarijní stav, který je v současné době v MPR již jen ojedinělý v případě domu Široká 454/33.

Samostatným úkolem je pokračování rekonstrukce dochovaných částí hradebního systému, ve fázích od zaměření přes průzkum, projekt až po realizaci

(Výkres č. 5 Městské hradby). Mezi opravené části patří věžové prvky jako je věž Železná panna a věž Rabenštejnská. Hradební systém je vhodné doplnit opětovným odkrytím zatrubněných úseků v prostoru Senovážného náměstí, s čímž počítá i ÚPn, nebo raději, vzhledem k rozdílným niveletám, připomenutím Mlýnské stoky parkovou úpravou v úrovni terénu.

V ojedinělých případech lze v prolukách uliční zástavby počítat s dostavbou nebo nástavbou. Rozsáhlejší úpravy jsou možné v prostoru zmíněného Senovážného náměstí, kde lze počítat i s dostavbou, je nutná studijní a projektová příprava.

Na výkresu regeneračních procesů jsou značena místa s nutnou regenerací prostoru a s nutností studijní a projektové přípravy akcí. Příkladem může být KD Slavie. To co v daném měřítku výkres nepostihuje je žádoucí úpravnost vnitrobloků, které nemají být jen převážně vyštěrkovanými plochami pro parkování, měly by to být také plochy s uplatněním aspoň minimální zeleně pro oddech apod. Závisí to na záměrech jednotlivých vlastníků, kteří mohou být motivováni např. dobrými příklady úprav soukromých nebo i veřejných ploch.

V souvislosti s úpravami pro splavnění řek až po Jiráskův jez a propojení Slepého ramene je navržen zvedací most v místě nynější hráze v území předpolí Mlýna. S ostrovem souvisí také technická díla, která je nutno udržovat - Jiráskův jez a elektrárna, pro své technické a architektonické kvality jsou navrženy na zápis do seznamu nemovitých kulturních památek.

V souvislosti s regeneračními akcemi jsou uskutečňovány záchranné archeologické průzkumy. (Výkres č. 7.)

Jsou vybrány objekty navržené na zápis do seznamu nemovitých kulturních památek. (Výkres č. 8.)

V severním předpolí MPR se počítá s celkovým řešením prostoru Mariánského náměstí s plochami zeleně a s uplatněním dostavby, dotvářející formy stávajícího neukončeného domovního bloku.

V rámci připravovaných dostaveb vně MPR je nutné vždy hledat příležitosti pro další možnosti hromadného garážování.

6.1. Akce regenerace v období od roku 1992

Jednalo se o regeneraci MPR ve všech jejích složkách, tedy o obnovu stavební podstaty domů, revitalizaci jejich funkcí, zhodnocení a restaurování památkových prvků, modernizaci technického vybavení domů, zajištění dlouhodobé životnosti podzemních inženýrských sítí jejich rekonstrukcí či výměnou, vytvoření optimálního architektonického výrazu veřejných prostranství náměstí a ulic jejich vhodnou zádlažbou, veřejným a slavnostním osvětlením, zelení včetně ostatních výtvarných a funkčních doplňků.

Byly obnoveny objekty v havarijním stavu, nevyužívané nebo využívané nevhodně. Stanovení nového využití bylo určováno se snahou o soulad s veřejnými zájmy a návratnost vynaložených prostředků.

Program regenerace byl chápán jako účinný nástroj pro revitalizaci historického jádra.

V posledních letech je namístě cílená regenerace veřejných prostranství – ulic, náměstí a parků tak, aby jejich důstojnou úpravou byly podporovány městotvorné funkce jak z hlediska urbanistických předpokladů, tak z hlediska jejich naplňování v denním životě města, jeho obyvatel a návštěvníků.

Uskutečněná etapa předešlých pěti let se týkala postupných prací na komplexní regeneraci městské památkové rezervace, zahrnující zlepšování vlastního technického a komunikačního vybavení a také příslušných prostorových, funkčních i technických návazností vůči celému městu.

Území bylo řešeno s důrazem na:

- opravu inženýrských sítí,
- řešení dopravního systému,
- předláždění povrchů většiny ulic a obvodových ploch náměstí kamennými dlažbami,
- řešení veřejných prostranství a prvků městské architektury,
- vybudování orientačního systému a vytipování vyhlídkových tras,
- zvýšení kapacity veřejnosti přístupných WC,
- rekonstrukci domů podle finančních možností majitelů s využitím volných prostor a zhodnocení současného využití domů,
- restaurování kašen a sousoší,
- řešení zeleně - rekonstrukci parků,
- rekonstrukci hradeb,
- současně probíhal v dotčených místech záchranný archeologický výzkum.

6.2. Významné akce v období 2015 – 2020

2015 - realizováno osazení zábradlí na dřevěné lávce pro pěší a cyklisty přes slepé rameno Malše - oprava svatozáře sochy sv. Jana Nepomuckého na slepém rameni Malše, oprava Samsonovy kašny na nám. Přemysla Otakara II.

2016 - realizováno nasvětlení sochy Vojtěcha Lanny v parku Na Sadech - provedena oprava podstavce sochy Přemysla Otakara II., impregnace Bílkovy stély v parku Na Sadech a oprava sochy sv. Dominika v Piaristické zahradě - realizováno slavnostní nasvětlení Rabenštejnské věže, věže Železná panna a sochy Přemysla Otakara II. v parku Na Sadech - umístěny čtyři podzemní kontejnery na Piaristickém nám.; celá stavba s nákladem 1 milion korun z rozpočtu města - oprava povrchu komunikace v

ulici Na Sadech – „položen tichý asfalt“; vjezd MHD při stavbě byl umožněn; celkové náklady 2,4 milionu korun z rozpočtu města - oprava chodníků v Krajinské ul. – stávající poškozené asfaltové povrchy byly nahrazeny kamennými řezanými deskami; náklady na opravu dosáhly 657 tisíc korun z rozpočtu města.

2017 - úprava křižovatky Krajinská ul. x ul. Na Sadech - oprava mostu přes Mlýnskou stoku – s náklady 300 tisíc z rozpočtu města.

2018 - celková rekonstrukce veřejného osvětlení části ulice Dr. Stejskala a zároveň osazení svítidel k nasvětlení historické budovy Jihočeského divadla; celková cena více jak 1 milion korun z rozpočtu města.

2019 - odstranění graffiti a oprava nátěrů lávek přes slepé rameno Malše; náklad z rozpočtu města 35 tisíc korun. - očištění a konzervace pomníku Vojtěcha Adalberta Lanny v parku Na Sadech; práce provedl ak. sochař Ivan Tlášek a město za ně zaplatilo 67 tis. korun; jedná se o nejstarší budějovický pomník - město zdobí nové záhony, rozkvetlé květníky a nově stromy na hlavním náměstí.

V souvislosti s rekonstrukcemi prakticky všech ulic na území MPR jsou vždy prováděny postupně rekonstrukce vodovodních a kanalizačních řadů, na nichž se podílí správce sítí a ve většině případů dochází i obnovám a posilování kabelových tras elektrické energie (JČE) a vedení plynu (JČP), případně zásobování teplem, jako sdružené investice města a jednotlivých správců sítí.
2017 - rekonstrukce plynovodu v ulici Kanovnická,
2018 - kabelové vedení na náměstí Přemysla Otakara II. – za účelem rozšíření výkonové kapacity v prostoru náměstí.

6.3. Dokončené akce

Stupeň dokončení akcí na kulturních památkách je patrný z Tabulkových přehledů jednotlivých akcí Programu regenerace MPR od r. 1995 do r. 2019.
Plošné rozložení akcí je patrné z výkresů č. 9, 10, 11 a 12. Realizované akce programu regenerace MPR v letech 2015 – 2019 viz Výkres č. 12**.**

Tabulka č. 4: Financování Programu regenerace městské památkové rezervace České Budějovice v letech 1995-2019

Vývoj Programu regenerace městské památkové rezervace České Budějovice v letech 1995 až 2019 *Tabulka vývoje financování:*			
Rok	státní podpora	příspěvek města	Poznámka
1995	3 880 000,- Kč	1 032 000,- Kč	2 objekty ve vlastnictví obce, 1 objekt ve vlastnictví církve, 3 objekty ve vlastnictví PO a FO
1996	4 920 000,- Kč	834 000,- Kč	2 objekty ve vlastnictví obce, 3 objekty ve vlastnictví církve, 1 objekt ve vlastnictví PO a FO
1997	2 660 000,- Kč	137 300,-Kč	1 objekt ve vlastnictví obce, 6 objektů ve vlastnictví církve, 1 objekt ve vlastnictví PO a FO
1998	2 129 900,-Kč	106 000,-Kč	3 objekty ve vlastnictví církve, 4 objekty ve vlastnictví PO a FO
1999	1 222 000,- Kč		1 objekt ve vlastnictví obce
2000	2 780 000,- Kč	1 400 000,- Kč	1 objekt ve vlastnictví obce, 3 objekty ve vlastnictví církve, 2 objekty ve vlastnictví PO a FO
2001	3 060 000,- Kč	872 000,- Kč	2 objekty ve vlastnictví obce, 3 objekty ve vlastnictví církve, 1 objekt ve vlastnictví PO a FO
2002	1 770 000,- Kč	630 000,-Kč	1 objekt ve vlastnictví obce, 3 objekty ve vlastnictví církve, 6 objektů ve vlastnictví PO a FO
2003	1 690 000,- Kč	1 400 000,- Kč	2 objekty ve vlastnictví obce, 2 objekty ve vlastnictví církve, 6 objektů ve vlastnictví PO a FO
2004	4 190 000,-Kč	4 008 000,-Kč	3 objekty ve vlastnictví obce, 4 objekty ve vlastnictví církve, 19 objektů ve vlastnictví PO a FO
2005	2 370 000,-Kč	3 182 000,-Kč	3 objekty ve vlastnictví církve, 14 objektů ve vlastnictví PO a FO
2006	1.200.000,-Kč	2.589.100,-Kč	3 objekty ve vlastnictví obce, 5 objektů ve vlastnictví církve, 5 objektů ve vlastnictví FO
2007	1.555.000,-Kč	3.910.000,-Kč	1 objekt ve vlastnictví města, 6 objektů církve, 9 objektů FO a PO
2008	895.000,-Kč	2.430.000,-Kč	1 objekt ve vlastnictví města, 3 objekty církve, 3 objekty FO a PO
2009	870.000,-Kč	2 897.469,-Kč	2 objekty ve vlastnictví FO, 1 objekt ve vlastnictví církve
2010	395.000,-Kč	6 151.000,-Kč	3 objekty ve vlastnictví PO a FO, 2 objekty ve vlastnictví církve,3 objekty ve vlastnictví obce
2011	465.000,-Kč	2 950.000,-Kč	3 objekty ve vlastnictví PO a FO, 4 objekty ve vlastnictví církve, 1 objekt ve vlastnictví obce
2012	870.000,-Kč	2 335.886,-Kč	3 objekty ve vlastnictví PO a FO, 3 objekty ve vlastnictví církve
2013	323.191,-Kč	2 440.000,-Kč	4 objekty ve vlastnictví FO, 3 objekty ve vlastnictví církve
2014	523.191,-Kč	2 855.849,-Kč	2 objekty ve vlastnictví PO a FO, 1 objekt ve vlastnictví církve
2015	365 000,-Kč	695 000,-Kč	2 objekty ve vlastnictví církve, 3 objekty FO a PO
2016	282 000,-Kč	802 008,-Kč	2 objekty ve vlastnictví města, 2 objekty církve, 1 objekt FO a PO
2017	645 000,-Kč	1000 000,-Kč	1 objektve vlastnictví církve, 2 objekty FO a PO
2018	400 000,-Kč	1000 000,-Kč	2 objekty ve vlastnictví města, 2 objekty církve, 4 objekty FO a PO
2019	295 000,-Kč	710 000,-Kč	1 objekt ve vlastnictví města, 3 objekty FO a PO
celkem	**41 080 290,-Kč**	**43 937 612,-Kč**	**29 objektů ve vlastnictví obce, 66 objektů ve vlastnictví církve,104 objektů ve vlastnictví PO a FO**

Zdroj: Magistrátní úřad České Budějovice, odbor památkové péče, 2020

V minulosti byla kromě uvedeného podpořena obnova areálu dominikánského kláštera včetně kostela Obětování Panny Marie z jiných zdrojů, z Programu záchrany architektonického dědictví. Podpora byla udělena v letech 1997 a 2003-2014 a činila celkem 12 740 000 Kč.

Z Regionálního operačního programu Jihozápad byla podpořena obnova a rekonstrukce bývalého Předního mlýna na hotelové využití jako Hotelu Budweis. Realizace probíhala v letech 2008-2010 a celková podpora činila 19 427 582 Kč.

Z vlastních prostředků vlastníka byla uskutečněna obnova historické budovy bývalé Solnice na Piaristickém náměstí a objektu pivovaru Solnice v Hroznové č. 187/34. Pro vynikající kvalitu památkové obnovy, vhodný a udržitelný způsob využití a zapojení soukromých zdrojů byla obnova Solnice odměněna městem České Budějovice Cenou města za rok 2018, získala cenu Svazu podnikatelů ve stavebnictví Stavba roku 2019 a zvítězila v celostátní soutěži Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska jako Památka roku 2019.

VII. VIZE – CÍLE ROZVOJE A OCHRANY MĚSTA A MPR

7.1. Cíle strategických dokumentů

Střednědobým dokumentem, jehož cílem je definovat hlavní rozvojové priority města na vymezené časové období je Strategický plán města České Budějovice (SP). Celý plánovací proces rozvoje města není vnímán pouze jako „regulativní“ nástroj, ale především jako stimul inovací, ekonomického a sociálního rozvoje – prosperity města.

V rámci Strategického plánu města České Budějovice byl zvolen přístup širšího integrálního (vyváženého) rozvoje bez upřednostňování určitých oblastí na úkor odložení rozvojových potřeb v oblastech jiných.

STRATEGICKÝ PLÁN MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE NA OBDOBÍ 2017 – 2027

Opatření C. 2.3 Koncepce historického centra města

Město zpracuje analýzu stávajícího stavu historického centra města a jeho širšího okolí a připraví ucelenou koncepci přístupu k těmto územím. Koncepce bude zpracována tak, aby zahrnovala všechna relevantní hlediska, ale také požadavky cestovního ruchu či dopravy v návaznosti na platné strategické dokumenty města, včetně vazeb na ostatní prioritní oblasti a priority strategického plánu města. Koncepce bude řešit jak historické centrum (náměstí, ulice, park, nábřeží), tak související návazná území jako je Senovážné náměstí (veřejná stavba, veřejný prostor), Mariánské náměstí (veřejná stavba, veřejný prostor) a hlavní urbanistické osy směřující do centra (Lannova, Pražská, Husova, Lidická), bude integrovat významné rozvojové záměry města, jako je využití vodních toků, či oživení koněspřežné dráhy a bude v souladu s Programem regenerace městské památkové

rezervace. Analýza a koncepce budou připravovány tak, aby co nejvíce odpovídaly moderním přístupům k využití, oživení a zachování historických center měst včetně zapojení veřejnosti, obyvatel města a podnikatelů působících v centru a jeho okolí. Zpracovaný materiál bude následně sloužit jako systémový podklad pro realizaci návazných opatření směřujících k změně přístupu k historickému centru města.

MĚSTO A VODA 2020
Strategická studie pro město České Budějovice, zpracovatel: A 8000 s.r.o.

Cílem studie je spojit město a rozšířit centrum, zlepšit přístup k vodě a zvýšit splavnění.

Studie řeší jednotlivé úseky vodních toků a navrhuje opatření, jež vyžadují investiční akce nebo architektonické soutěže:

Řešené úseky:

Území Malše od parku Dukelská na Zátkovo nábřeží,
Slepé rameno Malše,
Soutok Vltavy a Malše – park Háječek,
Slepé rameno Malše a ústí Mlýnské stoky,
Mlýnská stoka v parku Na Sadech,
Mlýnská stoka na Senovážném náměstí,
Jiráskovo a Vltavské nábřeží.

Úseky vodních toků obsahují v různé skladbě: nové přístaviště, vývaziště, přístavní hranu, kavárnu, občerstvení, open air galerii, oživení parteru, aktivní parter, pěší tah, pěší cestu kolem vody, promenádu, propojení, schody k vodě, podzemní parkování, zdvižný most, most nebo lávku, pobytové schody, vyčištění břehů, sportovní stavby, hřiště, cyklostezku, otevření Mlýnské stoky, plavební komoru, městský přístav.

Způsob splavnění je řešen ve dvou variantách:
Varianta 1.
- plavební komora – Jiráskův jez,
- pěší lávka přes Vltavu,
- přístavní hrana pro návrhové plavidlo,
- městský přístav – slepé rameno Malše,
- klapkový jez v ústí slepého ramene,
- most přes klapkový jez,
- zdvižná lávka přes slepé rameno Malše,
- pobytová platforma u Biskupské zahrady,
- pobytové schody.

Varianta 2.
- Lannův plavební kanál,
- zdvižný most na Sokolský ostrov,
- zdvižná pěší lávka přes slepé rameno Malše,
- přístavní hrana pro dvě výletní lodě,

- pobytová platforma u Biskupské zahrady,
- přístaviště Sokolský ostrov,
- územní rezerva pro marinu ČB.

ÚZEMNÍ PLÁN MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

Pořizovatel: Magistrát města České Budějovice
Zpracovatel: Architekti Hrůša & spol., Ateliér Brno, s.r.o.
Datum schválení zastupitelstvem města dne 23.3.2000 usnesením č. 39/2000. Obecně závazná vyhláška o závazných částech územního plánu města České Budějovice č. 4/2000 nabyla účinnosti 15.6.2000.
V současné době započaly práce na novém územním plánu.

Z obsahu platného územního plánu:
Pro ochranu a rozvoj kulturních hodnot se v souladu identifikovanými hodnotami území a v souladu s obecnými právními předpisy a rozhodnutími ukládá:

- navracet město ke svým historickým kořenům, chránit historické i novodobé památky a posilovat úctu ke svému „geniu loci“,
- respektovat kulturní, urbanistické a architektonické hodnoty – objekty přispívající kulturnímu dědictví a identitě sídel, zejména:
- architektonicky cenné stavby a soubory, včetně nejbližšího okolí,
- prostory se zachovalou urbanistickou strukturou,
- objekty přispívající k identitě území včetně jejich okolí, drobné sakrální stavby, památníky, pomníky, sochy,
- respektovat: výnos Ministerstva kultury České socialistické republiky č.j. 7.096/80-VI/1 ze dne 19.3.1980 o prohlášení historického jádra města České Budějovice za památkovou rezervaci pro Městskou památkovou rezervaci České Budějovice.

Platná územně plánovací dokumentace je k dispozici na Magistrátním úřadu statutárního města České Budějovice. Viz Výkres č. 3: Schéma hlavního výkresu ÚP se zákresy hranic MPR a ochranného pásma.

7.2. Cíle regenerace MPR

CELKOVÉ CÍLE

- Trvalé zachování MPR jako přirozeného centra města a jižních Čech.
- Zvýšení kvality života, kvality životního prostředí a kvality působení kulturních hodnot prostředí v MPR.
- Postupná komplexní obnova kulturních památek a objektů, které sice nejsou kulturními památkami, ale dotvářejí charakter MPR.
- Zachování bydlení jako nedílné a prioritní funkce MPR.
- Zlepšování kvality bytového fondu.
- Zvýšení turistické přitažlivosti MPR, zejména podporováním stavební obnovy památkových objektů a jejich vhodným funkčním využitím,

podporou kulturních aktivit a podnikatelských činností, zaměřených zejména na turistický ruch (ubytování, stravování, občerstvení apod.).

- Vytváření harmonického obrazu města dosahováním vysoké estetické kvality MPR při obnově stavebních objektů a veřejných prostorů, ale i při zlepšování a dotváření prostředí (zeleň, vodní prvky, městský mobiliář apod.).
- Zachování a zdůraznění jedinečného charakteru a identity prostředí MPR, genia loci a autenticity kulturních památek, zachování a rozvoj kulturních tradic.
- Posílení charakteru historického jádra jako ostrovního sídla, obdobně postupovat ve vztahu k Sokolskému ostrovu; s využitím nezbytných protipovodňových opatření na Mlýnské stoce.
- Dopravní regulace v MPR, včetně organizačních opatření, ale i mobilita k zabezpečení pohody bydlení, obchodu a turistického ruchu.
- Příspěvek k trvale udržitelnému rozvoji města úsporami vody, energií, primárních surovin, recyklací stavebního odpadu, péčí o čistotu ovzduší, prostranství a o pořádek, odpadovým hospodářstvím a vysokou efektivností vynakládaných prostředků v MPR.
- Prosperita a bohatství obyvatel MPR rozvojem podnikání zejména v oblasti obchodu, služeb, vybavení pro obyvatele, cestovního ruchu, péče o prostředí, obnovy a údržby stavebního fondu, tradičního umění, řemesel a výroby, místních a krajových specialit, využitím místních a regionálních ekonomických podmínek a zapojením vysokoškolsky vzdělaných odborníků, s využitím poznatků výzkumu a vývoje.
- Prezentace kulturních hodnot MPR – trasy, výstavy, konference, sympozia, festivaly, tradiční trhy a informační systém.
- Podchycení kvalit dalších typických území s historickou zástavbou bloků i mimo rámec MPR, na ostatním území města (ochranné pásmo) a jejich soustavná regenerace.
- Péče o památky ve všech městských částech Českých Budějovic.
- Kvalitními výsledky regenerace dosahovat u občanů vědomí silnější sounáležitosti s městem.

DÍLČÍ CÍLE

- Při obnově klást základní důraz na optimální funkční využití dispozice, zachování památkové podstaty objektů, měřítka a prostorového uspořádání dvorů, zachování a zpřístupnění hodnotných interiérů, architektonických prvků, fasád, zachování a obnovení bytové funkce podle individuálních podmínek objektu včetně půdních vestaveb.

- Motivovat a koordinovat úsilí jednotlivých vlastníků a uživatelů při využití a zpřístupnění historicky cenných prostor včetně vnitrobloků.
- Provádět postupnou obnovu inženýrských sítí a komunikací s dostatečnou kapacitní rezervou.
- Povolovat vjezd dopravní obsluhy s omezeným stáním pro zásobování ve vymezenou dobu, vybrat vhodná parkovací místa s progresivní sazbou.
- Do majetku města získat objekty výjimečné památkové hodnoty (uvolnit je, obnovit a zpřístupnit veřejnosti jako například Hardtmuthovu vilu – z prostředků získaných dlouhodobým pronájmem nebo prodejem objektů v majetku města).
- Realizovat oživení fragmentů koněspřežní dráhy ve veřejných prostorech města.
- Propojit město přes vodní plochy, zpřístupnit vodní toky, postupně rehabilitovat břehové partie a zvýšit splavnost vodních toků.
- Tržní činnosti.

VIII. SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY

- Výhodná geografická poloha na hranici s dvěma státy EU v centru Evropy, blízkost silné německé a rakouské ekonomiky, silné vazby na sousední regiony.
- Vyvážené rozmístění přirozených center - měst střední velikosti v Jihočeském kraji.
- Zachovalá, ekologicky hodnotná a turisticky atraktivní příroda a kulturní krajina, vysoká koncentrace památek, značný kulturní potenciál.
- Dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti.
- Vzdělanostní struktura srovnatelná s EU.
- Přítomnost univerzity a dalších vysokých škol včetně soukromých.
- Připravenost koncepčního územního plánu.
- Památková rezervace, historické centrum jižních Čech, s bohatou historií královského města od 13. století.
- Zachovalá urbanistická historická struktura MPR, její vysoká kulturně historická a výtvarně estetická hodnota a velká četnost architektonických a ostatních nemovitých památek, představujících kulturní bohatství města nevyčíslitelné ceny.

- Jedinečný charakter historického jádra, daný specifickou kompozicí nejdůležitějších památkových objektů a prostorů původně hrazeného města uvnitř bohaté struktury vodotečí.
- Specifický charakter jednotlivých městských prostorů – genius loci jednotlivých ulic, uliček a zákoutí v kontrastu s ústřední dominantní plochou rozlehlého čtvercového náměstí, četnost podloubí.
- Výšková dominanta – Černá věž – orientace v rovinatém území.
- Vodní prvky soutoku Vltavy a Malše s Mlýnskou stokou, původně součásti obranného systému města.
- Místní specifika historie dominikánský klášter, solné sklady a koněspřežka.
- Rozmanitost historického obrazu města a jeho architektonická krása.
- MPR a kulturní památky jsou cíle pro domácí i zahraniční cestovní ruch jako příspěvek k ekonomickému rozvoji MPR a města Českých Budějovic jako celku a předpoklad rozšíření počtu pracovních míst v infrastruktuře pro cestovní ruch.
- Bydlení v MPR v atraktivním historickém prostředí a v památkově chráněných obytných domech.
- Značný podíl kvalitních nájemních bytů v MPR.
- Obrácení trendu úbytku bytového fondu, bytový fond lokálně mírně přibývá (např. Kněžská 72/21, ul. U Černé věže, Kanovnická 76/2).
- Vysoký počet absolventů vysokoškolského vzdělání.
- Výrazně nižší míra nezaměstnanosti než v celostátním průměru.

SLABÉ STRÁNKY

- Neexistující kapacitní dopravní napojení na nadřazenou silniční síť - rychlostní silnice R3 a R4 a zhoršující se technický stav dopravních cest, zejména silnic nižších tříd v kraji.
- Pasivní výsledek stěhování obyvatelstva (převaha vystěhovalých nad přistěhovalými).
- Nedostatečné využívání některých objektů kulturních památek.
- Nevyužívání nebo extenzívní využívání některých ploch, které by mohly sloužit jako veřejné parky a oddechové prostory v přilehlém okolí.
- Dosud nižší úroveň bydlení ve srovnání s obdobnými městy v zemích Evropské unie.
- Neuspokojivý systém dopravy – příliš velké zatížení přilehlých území k MPR automobilovou dopravou, nedostatek garáží a parkovacích míst pro obyvatele a návštěvníky MPR.
- Znečištění ovzduší z automobilové dopravy přetrvává.

PŘÍLEŽITOSTI

- Efektivní využití prostředků EU a rozvojových programů.
- Trvale udržitelné využití přírodních atraktivit pro rozvoj cestovního ruchu, propojení turistických a kulturních aktivit s Rakouskem a Německem a nabídka nových produktů cestovního ruchu.
- Dobudování dálnice D3, rychlostní komunikace R3, IV. Tranzitního železničního koridoru a dokončení vltavské vodní cesty v ose Eurokoridoru Sever-Jih.
- Využití významu MPR a výjimečnosti některých památek.
- Posílení úlohy Českých Budějovic jako kulturního, církevního a vzdělávacího centra jižních Čech.
- Oživování a další zpřístupňování prostorů v MPR.
- Využití rozsáhlých břehových partií Vltavy pro relaxaci (pláže), oddech, sport apod.
- Možnost obohacení struktury a nabídky obchodů – celkový počet, regionální speciality.
- Využití atraktivity prostředí a okolí pro kvalitní rodinné bydlení a podnikání.
- Využití malometrážních bytů pro studentské bydlení.
- Možnost obohacení struktury a nabídky stravovacích zařízení – kavárny, regionální speciality.
- Využití uměleckého a řemeslného potenciálu města a regionu.
- Zlepšování prostupnosti MPR a využití pasáží a dvorních traktů.
- Zvýšení kulturně vzdělávacího využití kulturního dědictví jako cíle cestovního ruchu, rozvoj zejména kongresové a kulturní pobytové turistiky.
- Využití cestovního ruchu jako zdroje pro údržbu kulturního dědictví.
- Zlepšení informačního systému o městě pro veřejnost.
- Regenerace Senovážného náměstí a prostorů v těsném sousedství s MPR.
- Doplnění bloku v Hradební ulici.
- Akce ve vnějších kontaktních územích MPR spolu s kapacitními garážemi.
- Rozvoj mezinárodních vazeb a výměn.
- Zapojení veřejnosti do péče o kulturní dědictví.
- Využití zachování kulturních tradic prostřednictvím vyššího vzdělání, osvěty a výchovy v rodině, město je sídlem arcibiskupství a vysokého školství.
- Podchycení předpokladů pro zachování tradiční rodiny, rodinného soužití a rodinného bydlení.
- Využití rozvinuté sítě obchodů a služeb pro ekonomický rozvoj MPR a města Českých Budějovic jako celku.

- Koncentrace státních a městských úřadů a jiných veřejných institucí posilujících význam MPR jako městského centra, město České Budějovice je přirozené společenské, kulturní a politické centrum regionu (od 1. 1. 2000 centrem jihočeského kraje), je centrem zemědělské oblasti a navazujícího průmyslu.
- Využití blízkosti hranic a spolupráce s Rakouskem a Bavorskem.
- Využití potenciálu pro dobrou dopravní dostupnost, neboť město je dopravním uzlem silničním i železničním, má letištní plochu.
- Posílení sítě městských cyklistických stezek napojené i na mezinárodní cyklotrasu Praha – Vídeň.

OHROŽENÍ

- Pokračování trendu poklesu rozpočtu města (viz Tabulka č. 1).
- Pokračující neadekvátně malý podíl na veřejných financích rozdělovaných v centru.
- Komplikovaná a nepřehledná legislativa zejména pro oblast podnikání a životní prostředí.
- Nedostatečné využívání fondů EU související s obtížným zvládáním administrativní náročnosti programů.
- Pomalé budování prvků Eurokoridoru Sever-Jih (dálnice D3, R3, IV. tranzitní železniční koridor) a nevybudování rychlostní komunikace R4 v regionálním směru Praha - Strakonice - Strážný – Pasov.
- Růst dopravního zatížení silnic bez odpovídajících úprav a další zhoršování technického stavu dopravních tras.
- Rekonstrukce kulturních památek se ztrátou jejich autenticity.
- Obnova prostředí MPR se ztrátou jeho charakteru.
- Chátrání kulturních movitých a nemovitých památek pro nedostatek finančních zdrojů nebo odchodem vlastníka.
- Růst cen a zvyšování tlaku na přestavby a rozšiřování využitelných ploch pro ekonomické využívání objektů v MPR.
- Předimenzované tržní využívání veřejných prostorů v MPR (prodejní stánky, neúměrně vybavené restaurační předzahrádky, vytvářející bariery).
- Intenzifikace snah o průnik velkoplošné reklamy do prostoru MPR.
- Úbytek bytového fondu v MPR vlivem růstu nebytových funkcí včetně nadměrného umisťování úřadů.
- Stagnace kvality bytového fondu v MPR.
- Spekulace s nemovitostmi v MPR.
- Neúnosná konkurence nadnárodních obchodních a jiných společností v docházkové vzdálenosti vůči malým a středním podnikům v MPR.

- Nepříznivé vlivy cestovního ruchu na opotřebení památek, v rozšiřování turistické komerce na úkor obchodů pro obyvatele a ve zhoršování obytných kvalit prostředí a prostupnosti hlavních tras.
- Nepříznivý demografický vývoj, postupný úbytek obyvatelstva města a MPR.
- Záplavy (ohrožení stoletou vodou je eliminováno úpravami její hladiny na novou úroveň).

IX. STRATEGICKÝ POSTUP REGENERACE

Strategický postup regenerace obsahuje činnosti směřující k dosažení výše uvedených cílů s využitím silných stránek a příležitostí a s oslabením vlivu slabých stránek a hrozeb, a také s odhadem mimořádných událostí, které mohou podstatným způsobem regeneraci v plánovaném období ovlivnit.

POSTUP V PODMÍNKÁCH BEZ VELKÝCH VÝKYVŮ

SOUČASNÁ ETAPA

- urychlení dokončování probíhajících investičních akcí,
- soustředění pozornosti na odstraňování posledních ojedinělých případů nejhorších stavů,
- dokončování úprav nejvýznamnějších prostorů v MPR, přístupových ulic, parteru.

NÁSLEDNÁ ETAPA

- naléhavé akce podle potřeb města, památkové péče a vlastníků,
- soustředění pozornosti na dokončování akcí v nejvýznamnějších prostorech,
- rekonstrukce hradeb,
- projekty v MPR, které budou přispívat k rozvoji regionu a které díky tomu budou mít možnost dalších zdrojů,
- dokončování urbanistických a dopravních korektur,
- přesun pozornosti na podporu intenzívní údržby a oprav ve zkráceném cyklu četnými malými nebo dlouhodobými podporami,
- podpora odstraňování nevhodných opatření z minulosti (výměny plastových oken, nevhodné stavebních zásahy a prvky apod.).

NÁSTROJE

- rozložení dotací na více příjemců, zavedení zvýhodněných půjček,
- zavedení preventivních prohlídek památek,

- monitoring postupu regenerace a péče o nejvýznamnější památky,
- zapojení odborné i laické veřejnosti do koncepcí obnovy prostředí MPR, do realizace a do prezentace hodnot,
- vedení podrobné evidence kulturních památek a systematické pořizování dokumentace (stavebně historických průzkumů, zaměření, průzkumů a rozborů území a územních plánů) ve spolupráci s Národním památkovým ústavem v Českých Budějovicích,
- podrobná evidence a archivace příspěvků na kulturní památky,
- Výroční zprávy o postupu regenerace MPR,
- orientace na vhodné využívání budov a oživení některých částí MPR,
- zavedení ochrany objektů a území místního významu v gesci města a příslušných nástrojů,
- zapojení Jihočeské univerzity do kongresové turistiky a společně s Jihočeským muzeem a Národním památkovým ústavem do přípravy odborných publikací a průvodců po městě a národních a evropských trasách,
- zvýšení rozmanitosti a četnosti nabídky programů pro dlouhodobý pobyt návštěvníků a pro vyšší kvalitu života obyvatel,
- osvěta a propagace kulturního dědictví a jeho kvalitního udržování,
- informovanost veřejnosti o dotačních programech na záchranu a regeneraci kulturního dědictví.

ZMĚNY POSTUPU V PŘÍPADĚ STAGNACE STÁTNÍCH DOTACÍ

- změna priorit podpor z celkové obnovy na intenzívní údržbu a opravy,
- rozložení podpory na četnější malé příspěvky a zvýhodněné půjčky,
- posílení městského dotačního programu na podporu obnovy kulturních památek na území města České Budějovice a nepamátkových budov na území MPR,
- využití Fondu podpory kvality bydlení pro systematickou modernizaci bytového fondu v MPR,
- zapojení jiných zdrojů - bank, cestovních kanceláří, soukromých subjektů (vytvoření úvěrového účtu obnovy památek, využití přirážek k cenám lůžek, vstupenek, jízdenek nebo jízdného taxislužby apod.) v rámci fondu regenerace po vícezdrojové financování,
- rozvoj sponzorství, „adopce“ památek,
- kontrola cen prací a efektivnosti,
- soutěž o nejlepší obnovu památky, o nejlépe vedený dům v MPR s odměnami z rozpočtu města a její osvěta.

X. ZDROJE

10.1. Současné možnosti v rámci České republiky

10.1.1. Zdroje financování z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón ČR

(Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón schválený usnesením vlády č, 209 dne 25. března 1992.)

Od doby schválení celostátního Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón usnesením vlády č. 209 dne 25. března 1992 se stal Program účinným nástrojem, který slouží k obnově kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech našich historických měst, prohlášených za památkové rezervace nebo památkové zóny. Finanční příspěvky však mohou být z něho poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí společně s vlastníkem na obnově kulturních památek.

Tabulka č. 5: Zdroje a podíly v rámci Programu regenerace MPR a MPZ ČR

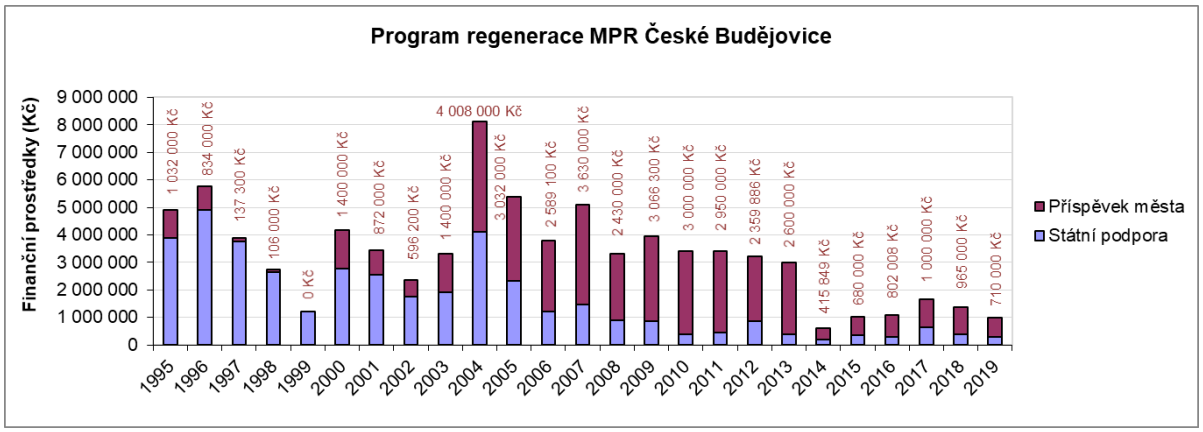
Zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví	
	Město	FO, PO, církve
Prostředky vlastníků nebo uživatelů, případně jiné neveřejné zdroje	Min. 50%	Min. 40%
Rozpočet města	0	Min. 10%
Prostředky státu	Max. 50%	Max. 50%

Zdroj: Zásady Ministerstva kultury České republiky pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, úplné znění z r. 2010, aktualizované Opatřením, jímž se mění a doplňují Zásady Ministerstva kultury České republiky pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, v roce 2012.

Výjimky ze stanovených podílů jsou možné pro národní kulturní památky a restaurování až do 100 % nákladů.

Rezervu programu je možné použít rovněž na záchranu významných památkových hodnot nebo významných architektonických nebo uměleckořemeslných prvků, pokud jde o stavby, jež nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně ve městě se zpracovaným a schváleným programem regenerace, což je v souladu s Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy č. 73/2000 Sb., m. s., ve znění rozpočtových pravidel ČR.

Graf č. 1: Průběh financování v rámci Programu regenerace MPR České Budějovice v letech 1995-2019

Zdroj: Magistrátní úřad České Budějovice, odbor památkové péče, 2020

10.1.2. Zdroje financování z programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností ČR

Od roku 2008 byl Program regenerace MPR a MPZ doplněn programem Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností, který nahradil Program regenerace MPR a MPZ mimo území MPR a MPZ, v ochranných pásmech a zahrnul okolní obce v rámci území působnosti obcí s rozšířenou působností.

10.1.3. Zdroje financování z Programu záchrany architektonického dědictví ČR

(Program záchrany architektonického dědictví schválený usnesením vlády ČR č. 110 dne 22. února 1995.)

Program záchrany architektonického dědictví doplňuje celostátní Program regenerace MPR a MPZ zaměřením na záchranu nejcennější části architektonického dědictví – hradů, zámků, klášterů, paláců, včetně historických zahrad a parků, kostelů, radnic, obranných systémů, apod. efektivní a rychlou obnovou. Projekty záchrany se hodnotí podle významu a stavu objektu, efektivnosti obnovy, využití kulturní památky, zajištění financování a efektivnosti správy a provozu.

Z tohoto programu, který lze využít na celém území České republiky, dosud bylo možné získat v průměru 63 % ceny obnovy.

10.1.4. Zdroje financování na úrovni kraje

KONCEPCE PODPORY PAMÁTKOVÉ PÉČEJIHOČESKÉHO KRAJE V LETECH 2015 - 2020

Podpora obnovy kulturního dědictví v Jihočeském kraji

Základní předpoklady pro poskytování přímé finanční podpory:

Vlastníku kulturní památky je zákonem uloženo pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před znehodnocením, poškozením nebo ohrožením. Toto vše je vlastník povinen činit na vlastní náklad. Obecně panuje názor, že obnova památek je mimořádně nákladnou záležitostí, kterou nelze s běžnou opravou jiné stavby srovnávat. To je zakořeněný mýtus, který má sotva oporu v realitě, respektive to zdaleka neplatí vždy a v mnohých případech je šetrná obnova historické stavby naopak výrazně levnější, než by byla rekonstrukce a modernizace za použití nejnovějších materiálů a technologií. Pokud je však s obnovou památky spojena nutnost výroby atypických prvků a zvláště pokud je nutno některé části památky (v případě věcí movitých obvykle celou památku) restaurovat, jsou náklady samozřejmě vyšší a často výši těchto nákladů nelze vyvážit ani použitím levnějších tradičních postupů a technologií při obnově ostatních částí nemovitosti. V těchto případech a tam, kde jsou památky (nikoli vinou vlastníka) ve špatném až havarijním stavu, je často potřebné financování obnovy řešit nejen ze zdrojů vlastníka, ale projevit zájem státu i samosprávných celků na zachování hmotného kulturního dědictví formou přímé finanční podpory.

Jihočeský kraj v současné době podporuje obnovu hmotného kulturního dědictví formou každoročně vypisovaných grantů. Jako účinný nástroj péče o jeden z nejvýraznějších fenoménů kraje jsou granty v oblasti památkové péče každoročně, relativně štědře, dotovány z krajského rozpočtu a tak lze předpokládat, že i díky této pomoci bude postupně mimořádně rozsáhlý fond historicky hodnotných staveb a předmětů zachráněn a obnoven, byť je nutno mít na paměti, že žádná podpora nemůže nahradit a nenahradí starostlivou péči vlastníka.

Grantový program Kulturní památky
Opatření I - Předprojektová příprava obnovy kulturních památek je program podporující kvalitní předprojektovou přípravu obnovy kulturních památek, kterou se rozumí provedení průzkumů v rozsahu potřebném pro posouzení stavu památky a posouzení její kulturně historické hodnoty. Finanční prostředky mohou být poskytnuty na vypracování stavebně historických, restaurátorských, dendrochronologických a obdobných průzkumů, na chemicko-technologické analýzy, stratigrafie omítkových vrstev, průzkumy biotického napadení, fotogrammetrická zaměření a obdobné práce předprojektové přípravy, které jsou potřebné jako podklady pro zpracování kvalitní projektové dokumentace.

Opatření II – Nemovité kulturní památky je program určený na podporu obnovy a zachování nemovitých kulturních památek s důrazem na zachování památkové podstaty objektů a smyslem programu je pomoci vlastníkům financovat obnovu chráněných nemovitostí tak, aby jejich kulturně historické hodnoty zůstaly zachovány.

Grantový program Objekty kulturního dědictví

Opatření I - Movité kulturní dědictví je určeno k podpoře obnovy historicky a umělecky hodnotných předmětů. Prakticky ve všech případech se jedná o restaurování, tedy o obnovu finančně značně nákladnou. Restaurování movitých kulturních památek může být z tohoto grantu samozřejmě podpořeno bez ohledu na formu vlastnictví. Základní podmínkou ovšem je, že předmět se musí nacházet na území Jihočeského kraje. Velké množství předmětů značné umělecko-historické hodnoty však kulturní památkou prohlášeno není. Takové věci se převážně nacházejí v mobiliárních fondech muzeí a galerií, hradů, zámků, kostelů a klášterů. Rovněž obnovu těchto předmětů je možné z uvedeného grantu podpořit za předpokladu, že věc obnovená za přispění prostředků Jihočeského kraje bude umístěna ve veřejně přístupném prostoru, příjemce dotace musí tedy zajistit, že občané i návštěvníci kraje budou mít možnost obnovené předměty uvidět a těšit se z jejich krásy.

Opatření II - Obnova drobné sakrální architektury v krajině přináší podporu obnovy drobných stavbiček v jižních Čechách. Kapličky, kamenné či zděné sloupky Božích muk i nejrůznější kříže, to vše je hojně v jihočeské krajině zastoupeno a mnohdy chátrá nepovšimnuto v místech, odkud již dávno zmizely cesty. Podporu z tohoto grantu je možné získat bez ohledu na památkovou ochranu jednotlivých věcí, neboť tato specifická část památkového fondu byla prohlašována památkami velmi nahodile a mnohdy mimořádně hodnotné stavbičky zcela unikly pozornosti, zatímco průměrná věc byla památkou prohlášena. Ostatně hodnota těchto artefaktů se neodvíjí pouze od jejich památkové hodnoty, jsou zároveň hmotnými doklady lidové kultury a zbožnosti a v neposlední řadě výrazně dotvářejí obraz kulturní krajiny jižních Čech.

Opatření III - Zvýšené náklady obnovy památkově chráněných staveb lze označit za průlomové a Jihočeský kraj jím významně podporuje udržení tradičních materiálů a technologií především v prostředí plošně památkově chráněných území. Památkově chráněné nemovitosti jsou v jihočeském stavebním i pozemkovém fondu hojně zastoupeny a jen část z nich je nemovitými kulturními památkami. Jedná se o všechny jednotlivě památkově nechráněné nemovitosti (stavby i pozemky), které se nacházejí na území památkových rezervací, památkových zón a památkových ochranných pásem a samozřejmě o všechny nemovité kulturní památky v těchto územích i mimo ně. Zatímco pro obnovu nemovitých kulturních památek je možné získat finanční podporu z programů Ministerstva kultury ČR a často i z dalších zdrojů, tedy převážně z různých nadací a samozřejmě i nemalé prostředky z fondů Evropské unie, získání finančních prostředků pro obnovu ostatních památkově chráněných nemovitostí z těchto zdrojů je prakticky nemožné. I tyto stavby však podléhají památkové ochraně stanovené zákonem a i jejich vlastníci jsou často nuceni vynakládat vyšší než běžné finanční prostředky na obnovu svých nemovitostí. Právě ke kompenzaci tohoto rozdílu jsou určeny dotace z uvedeného opatření. Vzhledem k množství památkově chráněných území v Jihočeském kraji je právě toto opatření grantového programu mimořádně důležitým nástrojem k zachování a obnově kulturně historických hodnot sídel i osídlené kulturní krajiny jižních Čech.

Podpora památkové péče v Jihočeském kraji bude i do budoucna spočívat v uvážlivé grantové politice, která bude vedena tak, aby finanční prostředky byly efektivně vynaloženy ve prospěch uchování a obnovy hmotného kulturního dědictví nacházejícího se na jeho území. V závislosti na dalších možnostech financování obnovy památkového fondu, včetně

zdrojů Evropské unie, bude Jihočeský kraj stále více směřovat k vícezdrojovému financování především ve větších projektech, v nichž je často spojena obnova památek s novými možnostmi jejich presentace a využití.

Granty Jihočeského kraje jsou tak dalším kamínkem z pestré mozaiky podpory vlastníkům památkově chráněných staveb a památek vůbec, která jde z centrální úrovně Ministerstva kultury a končí na obcích. Právě grantové programy kraje mohou nejlépe reflektovat potřeby vlastníků, flexibilně na ně reagovat a tak se stát jejich, často jedinou, pomocí. Především Grantový program Objekty kulturního dědictví, Opatření III - Zvýšené náklady obnovy památkově chráněných staveb je u vlastníků „nepamátek“ v památkově chráněném území jedinou možností, jak jim pomoci, neboť i oni se musí řídit rozhodnutími výkonných orgánů památkové péče.

10.1.5. Zdroje financování na úrovni města

DOTAČNÍ PROGRAM MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE NA PODPORU PAMÁTKOVÉ PÉČE V ROCE 2020 (DÁLE JEN „DOTAČNÍ PROGRAM“)

Opatření dotačního programu Dotační program je zaměřen na obnovu kulturních památek i nepamátkových objektů na území města, především v centru města:
Opatření: 1. Zachování a obnova fasád a střešních krytin
Opatření: 2. Obnova umělecko-řemeslných prvků a movitých památek Dotace na podporu jednotlivých projektů jsou poskytovány formou jednoletých grantů.

Cíle dotačního programu

Obecným cílem dotačního programu je přispět ke zvýšení atraktivity města, pomoci vlastníkům kulturních památek na území města při obnově památkově chráněných objektů a zajistit tak zachování jejich podstaty pro budoucí generace. U ostatních objektů, které sice nejsou kulturními památkami, ale jsou neopomenutelnou součástí městské památkové rezervace a dotvářejí celkový kolorit centra města, pomoci jejich vlastníkům při realizaci obnovy. Program směřuje nejen k zachování a obnově, ale také k vhodnému užívání a prezentaci nemovitých kulturních památek, jakožto významné složky našeho hmotného kulturního dědictví.

Specifickým cílem opatření č. 1 dotačního programu je zajištění spolufinancování vlastníkům nemovitých kulturních památek, nacházejících se mimo území městské památkové rezervace České Budějovice, ale současně na katastrálním území města České Budějovice, a spolufinancování vlastníkům objektů, které nejsou kulturními památkami a nacházejí se na území městské památkové rezervace, při obnovách fasád především v uličních frontách a obnovách historicky hodnotných krovů, střešní krytiny a prací s tímto souvisejícími s ohledem na zlepšení kulturně historického prostředí.

Specifickým cílem opatření č. 2 dotačního programu je zajištění spolufinancování vlastníkům při obnovách umělecko-řemeslných prvků ve veřejně přístupných prostorách objektů a movitých kulturních památek. Objekty kulturní památky se musí nacházet mimo území městské památkové rezervace České Budějovice, ale současně na katastrálním území města České Budějovice; objekty, které nejsou kulturními památkami, musí být na území městské památkové rezervace.

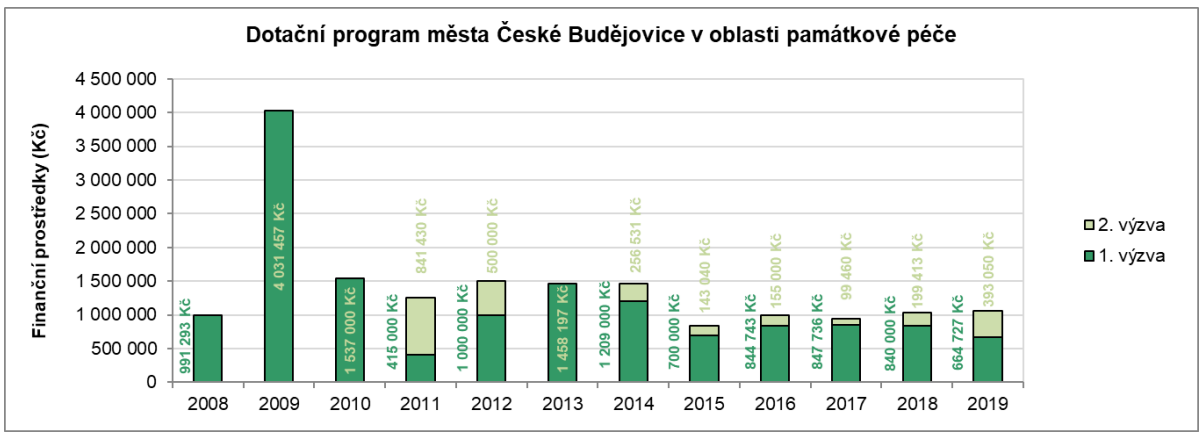
Podporované aktivity dotačního programu:
Opatření č. 1: Zachování a obnova fasád a střešních krytin V rámci tohoto opatření jsou vhodnými následující aktivity zaměřené na:

- dodavatelsky provedené obnovy fasád a všech fasádních prvků (omítky, okna, dveře, štuky, kamenické práce, římsy, arkýře, mříže, kování apod.) s přihlédnutím k tradičním materiálům, především průčelí objektů.
- dodavatelsky provedené obnovy krovu, střešní krytiny, střešních prvků a prací s tímto související (komín, oplechování, opravy říms, laťování, okapní žlaby, hromosvody, vikýře, chrliče) s přihlédnutím k tradičním materiálům. Nevztahuje se na střešní okna, izolační materiály, komínové těleso, vyklízení půd apod.

Opatření č. 2: Obnova umělecko-řemeslných prvků a movitých památek V rámci tohoto opatření jsou vhodné aktivity zaměřené na:

- dodavatelsky provedené zajištění, konzervaci nebo restaurování uměleckořemeslných prvků ve veřejně přístupných prostorách objektu (zábradlí, mříže, výtahy, schodiště, štuky, malby, osvětlovadla, dlažba, vnitřní dveře, stropy, vitraje, leptané sklo, varhany, oltáře a další významné umělecko-řemeslné prvky).
- dodavatelsky provedené zajištění, konzervaci nebo restaurování movitých kulturních památek zapsaných ve státním seznamu ÚSKP a které jsou umístěny ve veřejně přístupných prostorách.

Graf č. 2: Průběh poskytování dotací z Dotačního programu města České Budějovice v oblasti památkové péče v letech 2008-2019

Zdroj: Magistrátní úřad České Budějovice, odbor památkové péče, 2020

HODNOCENÍ DOTAČNÍHO PROGRAMU MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

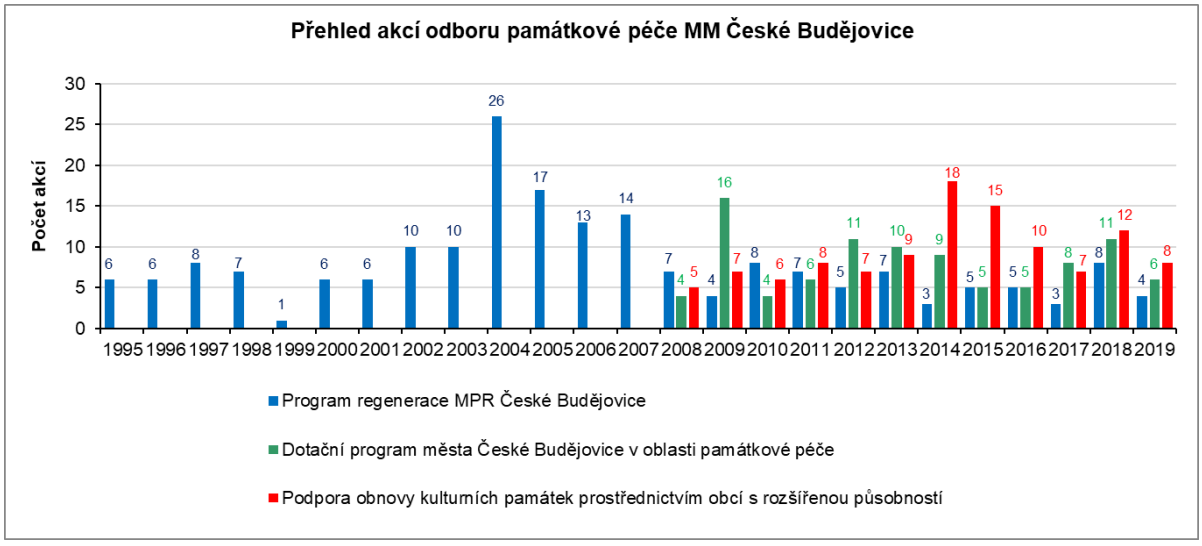
Dotační program vykrývá mezeru vzniklou snižováním dotací ze státního Programu regenerace MPR a MPZ tím, že podporuje obnovu dalších kulturních památek na území města a hodnotných nepamátkových objektů v MPR.

Dotační program může podpořit obnovu kulturních památek na území ochranného pásma, kde bylo možností podpor vždy méně. Celostátní Program regenerace MPR a MPZ již není možné použít pro památky za hranicí MPR. Nově vzniklý program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností sice umožňuje podpořit tyto památky, ale čelí tlakům na podpoření obnovy kulturních památek zejména v okolních obcích.

Dotační program jako jediný umožňuje podpořit obnovu hodnotných budov, které nejsou kulturními památkami, na území MPR, a tím podporuje péči o MPR jako ucelený hodnotný urbanistický celek. Možnost využít rezervu ze státního Programu regenerace MPR a MPZ pro tyto účely je velmi malá.

Přiložený Graf č. 3 ukazuje, jak dotační program města pomáhá udržet počty akcí v jednotlivých letech, a tím i stabilní postup regenerace MPR. Jestliže vezmeme v úvahu Dotační program města s Programem regenerace MPR a MPZ, dostaneme se v počtech akcí v MPR přibližně na následující počty: 2008-11, 2009-20, 2010-12, 2011-13, 2012-16, 2013-17, 2014-12. Tyto počty jsou srovnatelné s počty akcí v období silného státního Programu regenerace MPR a MPZ.

Graf č. 3: Přehled počtů akcí odboru památkové péče MM České Budějovice v období 1995-2019

Zdroj: Magistrátní úřad České Budějovice, odbor památkové péče, 2020

10.2. Současné možnosti v rámci Evropské unie

VHODNÉ OPERAČNÍ PROGRAMY NA OBDOBÍ 2021 – 2027

Přípravy operačních programů na příští programové období 2021 – 2027 jsou v plném proudu. V době přípravy tohoto Programu regenerace byla schválena zatím pouze struktura operačních programů:

Operační program Konkurenceschopnost – MPO
Operační program Výzkum a vzdělávání (Jan Ámos Komenský) – MŠMT
Operační program Lidské zdroje (Zaměstnanost plus) – MPSV
Operační program Doprava – MD
Operační program Životní prostředí – MŽP
Integrovaný regionální operační program – MMR
Operační program Technická pomoc a kvalita správy – MMR
Operační program Rybářství – MZe
Program Přeshraniční spolupráce Česko – Bavorsko
Program Přeshraniční spolupráce Česko – Rakousko.

Samostatně stojící program:
Program rozvoje venkova – MZe.

PŘEDBĚŽNÝ OBSAH NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH PROGRAMŮ

Integrovaný regionální operační program 2021 – 2027

Priorita 1: Zlepšení výkonu veřejné správy
Priorita 2: Rozvoj městské mobility, revitalizace měst a obcí, ochrana obyvatelstva
Priorita 3: Rozvoj dopravní infrastruktury
Priorita 4: Zlepšení kvality a dostupnosti sociálních a zdravotních služeb a vzdělávací infrastruktury
Priorita 5: Komunitně vedený místní rozvoj a rozvoj kulturního dědictví
Priorita 6: Technická pomoc.

Operační program Životní prostředí 2021 – 2027

Priorita 1: Životní prostředí
Priorita 2: Technická pomoc.

Závazné znění programů a způsob jejich realizace budou známé až po schválení programových dokumentů Evropskou komisí a jejich zveřejnění, které se očekává na konci roku 2020. První výzvy budou pravděpodobně v průběhu roku 2021.

XI. PŘEHLED STAVU DOMŮ – NEMOVITÝCH KULTURNÍCH PAMÁTEK A PAMÁTKOVÉHO POTENCIÁLU V MPR

Z Tabulkového přehledu č. 4 dokumentace: Přehled nemovitých kulturních památek a objektů památkového potenciálu v MPR ČB a z Výkresu č. 6: Regenerační procesy jsou především patrné tyto skutečnosti:

- Významné snížení počtu objektů vyžadujících celkovou rekonstrukci.
- Nutnost dokončení regenerace velkých souborů (klášter).
- Nutnost regenerace hradebního systému.
- Potřeby kultivace ploch po obvodu MPR.
- Zahrnutí vybraných novostaveb z období socialismu.
- Vhodnost zpřístupnění nejcennějších budov a prostorů.
- Soustředění pozornosti na intenzívní údržbu a opravy ve zkráceném cyklu.
- Odstraňování nedostatků dřívějších obnov památek.

XII. NÁVRH OPATŘENÍ

HLAVNÍ ÚKOLY PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH NA OBDOBÍ 2021 – 2025

Pro komplexní připravenost města České Budějovice by bylo vhodné, aby město mělo funkční, veřejně projednaný regulační plán MPR nebo alespoň činilo přípravné kroky k jeho postupnému vytvoření a projednání. Jde o dokument, který postihne prostorové a funkční uspořádání území včetně závazných podmínek regenerace MPR tak, aby bylo možno Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích realizovat v náležitých právních vztazích.

Město však regulační plán nemá, proto Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích obsahuje také doporučení pro stavební činnosti, užívání veřejných prostranství a podmínky prostorového uspořádání.

Vhodné by bylo rovněž, aby město mělo plán památkové ochrany hodnot historického města. I když se pojetí těchto plánů v průběhu času proměňovalo, jejich nadčasová hodnota spočívá v analytických podkladech a hodnotících listech budov.

12.1. Druhy doporučených opatření

1. Věcná územně plánovací, projekční a stavebně technická opatření, tj. stanovení konkrétních územně plánovacích projekčních a stavebních úkolů regenerace daného území.
2. Organizační opatření, tj. konkrétní úkoly organizace a řízení - cílového usměrňování věcných úkolů regenerace ze strany státní správy a samosprávy obce, popřípadě dalších subjektů procesu regenerace.
3. Obnova památkových objektů (budov, staveb a jejich komplexů), jejichž financování je ve vybraných případech zčásti zajišt'ováno ze státních podpůrných prostředků podle usnesení vlády ČR č. 209/1992 k Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, nebo jiných národních, krajských, městských nebo evropských zdrojů určených pro kulturní památky.
4. Ostatní stavební úkoly, na jejichž realizaci se tato podpora nevztahuje (např. technická infrastruktura, veřejné osvětlení, dopravní stavby a zařízení, úpravy komunikací a zádlažba náměstí a pěších zón, městská zeleň atd.), ačkoli jde o součást území MPR a jeho urbanistické struktury.

NÁSTROJE A PROSTŘEDKY

- Postupně připravovat regulační plán historického jádra;
- zpracovat plán zásad památkové ochrany;
- v rámci podrobných územně plánovacích prací řešit porušenou strukturu zástavby bloků kvalitní dostavbou respektující okolní historické prostředí;
- zamezit ubývání městotvorné funkce – bydlení;
- zpřístupňovat objekty s cílem prezentace kulturně historických hodnot;
- instalovat veřejné a slavnostní osvětlení, uliční mobiliář a znovu osadit zbývající původní historickou zádlažbu;
- zvláštností příjemnou pro pobývání jsou podloubí s pestrou obchodní nabídkou a zároveň s poutavými průhledy do ulic a náměstí, jejich působení umocní nenásilná gastro funkce a mobiliář bez nadbytečných provozně technických zařízení a konstrukcí;
- respektovat zásady partnerství zapojením dalších institucí a veřejnosti při řešení otázek týkajících se městské památkové rezervace a pro spolufinancování při regeneraci MPR;
- u objektů a souborů soustavně prohlubovat a shromažďovat podstatné informace stavebně historického, architektonického, uměleckořemeslného, archeologického, stavebně technického charakteru, využití možností GIS města pro zkvalitnění databáze informací o MPR, jako podkladu pro rozhodovací proces samosprávy města i státní správy;

- s využitím dostatečných dílčích a globálních podkladů formulovat regulační zásady jak pro celé bloky, tak pro rekonstrukci jednotlivých domů;
- stanovit podmínky pro využívání veřejných prostranství města;
- v rámci rozpočtu města vyčlenit každoročně finanční prostředky v dostatečné výši na obnovu památek v katastru města a dále i na obnovu nepamátkových objektů v MPR;
- poskytovat garance města v rámci projektů na podporu rozvoje cestovního ruchu a programů na podporu rozvoje malého a středního podnikání v historických jádrech;
- využít různých forem podpory pro opravy památek, pro podnikání či bydlení v historických jádrech z městských, státních zdrojů a fondů Evropské unie.

HLAVNÍ OPATŘENÍ A ZDROJE V OBDOBÍ 2021 – 2025

VĚCNÉ STAVEBNÍ REGENERAČNÍ ÚKOLY

INVESTIČNÍ AKCE A OBNOVA

Viz Tabulkové přehledy regenerace a Výkres č. 6 Regenerační procesy.

1. Postupná obnova kulturních památek a budov, které sice nejsou kulturními památkami, ale podílejí se na dotváření prostředí, podle nabídky města a zájmu vlastníků zdola – zdroj: Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón ČR – zdroj: MKČR, město, vlastník.
2. Postupná obnova kulturních památek a budov, které sice nejsou kulturními památkami, ale podílejí se na dotváření prostředí, podle nabídky města a zájmu vlastníků zdola – zdroj: město Dotační program města České Budějovice v oblasti památkové péče,, vlastník.
3. Pokračování obnovy Dominikánského kláštera – zdroj: IROP, vlastník.
4. Zpřístupnění parkánu kolem kláštera a bašty – zdroj: vlastník, město.
5. Dostavba proluky Kněžská ulice – zdroj: město.
6. Dostavba a zprůchodnění Hradební ulice (mezi Karla IV. a Kanovnickou) podle architektonické soutěže – zdroj: vlastník, město.
7. Oživení fragmentů koněspřežní dráhy – zdroj: město.
8. Senovážné náměstí (park, parkoviště, odkrytí stoky) – zdroj: kombinace IROP a OPŽP, vlastník.
9. Centrum současného umění a architektury (Dům umění) na Senovážném náměstí – zdroj: IROP, vlastník.

10. Obnova Hartmuthovy vily po získání vlastnictví, pro muzeum a školu – zdroj: město.
11. Novostavba Domu dětí a mládeže – zdroj: město.
12. Mariánské náměstí, Háječek, park Na Sadech – zdroj: IROP, vlastník.
13. Obnova a dispoziční úpravy KD Slavie podle architektonické soutěže – zdroj: IROP, vlastník.
14. Obnova parku kolem Slávie, včetně nábřeží podle architektonické soutěže – zdroj: město.
15. Řešení břehů řek v rámci strategie Město a voda (integrace vody do organismu města s cílem propojování území a rozšíření centra, zlepšení přístupu k vodě a zvýšení splavnosti vodního systému) – zdroj: kombinace IROP a OPŽP, vlastník.
16. Pokračování realizace cyklogenerelu – integrace cyklistické a motorové dopravy zejména v ulicích Pražská, Rudolfovská, Dobrovodská, Novohradská, Lidická, Husova, Branišovská, O. Nedbala a dalších – zdroj: město.
17. Pěší zóna Kanovnická ulice – zdroj: město.
18. Přechod v Lannově ulici – zdroj: město.
19. Přechod u Metropolu – zdroj: město.
20. Zřízení depozitu historického stavebního materiálu pro recyklované použití – zdroj: město.

KONCEPČNÍ PRÁCE

1. Koncepce historického centra města – cestovní ruch, doprava, náměstí, ulice, park, nábřeží, Senovážné náměstí, Mariánské náměstí, hlavní urbanistické osy (Lannova, Pražská, Husova, Lidická), využití vodních toků a oživení koněspřežné dráhy – zdroj: město.
2. Analýza stavu bytového fondu a vytvoření dotačního nebo úvěrového zdroje pro jeho soustavné zlepšování – zdroj: město.
3. Plán podpory a rozvoje bydlení v historickém centru – zdroj: město.
4. Analýza stavu vnitroblokové zástavby, podchycení jejích hodnot a motivace k zlepšování špatného stavebního stavu, případně uvolnění vnitroblokového prostoru ve prospěch zeleně – zdroj: město.
5. Sledování pohybu vlastnických vztahů a využívání objektů, případně přijetí opatření k jejich harmonizaci a zlepšení dislokačních a dopravních vztahů, vyloučení dlouhodobé opuštěnosti domů – zdroj: město.

6. Sledování a prezentace historických zvláštností dokumentujících postupný růst města a hledání možností jejich zpřístupnění veřejnosti – archeologické poznatky, stavebně historické poznatky, hodnoty podzemí, zabudované roubené stavby, hradební součásti, technická díla apod. – zdroj: město.

12.2. Urbanistické řešení regenerace

Urbanistické řešení respektuje zásadní hodnoty, pro které je území chráněno ve vlastním území MPR. Tzn. systém typické domovní zástavby bloků domů, s jejími půdorysy a siluetami a s dále nezmenšovaným podílem bydlení, v rámci zčásti dochovaných hradeb s ústředním náměstím. Stavební struktura vymezuje veřejná prostranství a další nezastavěné plochy, které vytvářejí vnější obytné prostředí města s funkcemi od komunikačních a pěších, míst setkávání, po relaxaci a odpočinek. Zvláštním případem jsou půdní vestavby, které nelze aplikovat všude, především s ohledem na jejich vnější působení, které může nevhodným uplatněním střešních oken nebo vikýřů poškodit celkový výraz střešní krajiny a musí být pečlivě případ od případu zvažováno.

V několika případech by byla vhodná změna architektonického výrazu budov, např. průčelí domu Karla IV. – Na Mlýnské stoce. V témže místě znovu zprůchodnit původní ulici Na Hradbách. Je žádoucí zaměřit pozornost vlastníků na úpravnost a vhodné využívání prostorů ve vnitřních částech bloků a rozšířit tak soukromé a polosoukromé prostory obyvatel. Ve vhodných případech zpřístupňovat tyto prostory pro veřejnost kulturními nebo komerčními aktivitami, případně zprovoznit možné průchody napříč bloky, které mohou odkrýt malebná zákoutí a odlehčit pěší provoz v ulicích. Zpřístupnit Biskupskou zahradu. Lépe definovat nyní neurčitý rozsáhlý prostor Senovážného náměstí parkovými úpravami ploch a dostavbou. Odkrytí Mlýnské stoky se v daném prostoru vzhledem k příliš rozdílné niveletě nejeví jako žádoucí.

V současnosti panuje živá averze ke stavbám ze socialistické éry, ale z dlouhodobého hlediska je potřeba se oprostit od těchto emocí a racionálně zvažovat funkčnost a vzhled staveb. Teprve čas ukáže chyby a omyly a prověří užitečnost budov. Když se budova zboural, nastane tápání co s územím a chyby se mohou opakovat. Staveniště na dlouhou dobu nepříznivě zatíží prostředí.

Zachovat parkové pásy zeleně Na Sadech a rovněž udržet významné působení zeleně i v navazujících územích ochranného pásma. Jedná se o jižní část území OP vymezenou soutokem řek, kde je nutno regenerovat stávající parky, Háječek, Krumlovské aleje, ale také nahradit nevzhledné výrobní a technické bariery vhodnými úpravami se zapojením zeleně. Území Sokolského ostrova si ponechá ráz rekreačně sportovní. Dodržení systému vodních toků, které dávají jádru charakter ostrovního města, s úpravami plynoucími z širšího řešení splavnění řek a se záměrem prezentovat i původní hradební příkop - Mlýnskou stoku otevřením jeho

zatrubněných částí nebo vzhledem k jeho hloubce raději připomenutím parkovou úpravou v úrovni terénu. V souvislosti s rozsáhlou dlouhodobou akcí na splavnění řek bude území obohaceno o prvky drobné vodní plavby, napojením slepého ramene na Mlýnskou stoku dojde průtokem vody i jeho ozdravění. V ostatních přilehlých územích zůstane zachován charakter převážně blokové zástavby. V severním předpolí MPR je nutno dořešit prostor Mariánského náměstí a vhodně doplnit zástavbu přilehlého neúplného bloku. Území by mohlo být v budoucnu obohaceno o ukázkový provoz koněspřežné dráhy na části historické trasy.

Kulturní dům Slavie dotváří spolu s Muzeem kulturní zónu MPR obklopenou zelení. Jako vhodná vize pro budovu Slavie se jeví využití jako Domu dětí a mládeže přesunem z Hardtmuthovy vily, kterou by pak bylo možné (po odkoupení městem) jako příklad architektonicky významné historické vily a muzea výrobků firmy Hardtmuth zpřístupnit veřejnosti. Situace budovy Slavie umožňuje její rozšíření buď schodišťovými rizality po stranách hlavního sálu směrem východním, nebo dostavbou až k uliční čáře a dispoziční změnou umístění sálu. Nové využití budovy Slavie by bohatou strukturou funkcí, včetně spolkových a kulturních s kvalitním manažerem mohlo vnést oživení do tohoto koutu MPR.

Zvážit zpřístupnění Kláštera a Biskupské zahrady.

12.3. Regenerační procesy

Podrobné úkoly regenerace památkově chráněných objektů jsou předběžně seřazeny a pro možnost doplňování a konkretizování sestaveny do Tabulkových přehledů.

12.4. Veřejně prospěšné stavby a jejich uskutečňování

Seznam veřejně prospěšných staveb (VPS) vyplývá z platného územního plánu.

XIII. PODMÍNKY PRO OBNOVY, ÚPRAVY A UŽÍVÁNÍ

13.1. Městská památková rezervace v Českých Budějovicích

Podle výnosu MK ČSR ze dne 19. března 1980 Sb., o prohlášení historického jádra města Českých Budějovic za památkovou rezervaci.

PŘEDMĚT PAMÁTKOVÉ OCHRANY A PÉČE V PAMÁTKOVÉ REZERVACI

a/ historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry včetně povrchu komunikací, plochy zvýšené ochrany i ostatní chráněné plochy vyznačené v plánu a podzemní prostory,

b/ hlavní městské dominanty v dálkových i blízkých pohledech,

c/ nemovité kulturní památky (v Aktualizaci PR 2021 – 2025, Výkres č. 4, značeny oranžovou barvou),

d/ památkový potenciál - domy (v Aktualizaci PR 2021 – 2025, Výkres č. 4, značeny béžovou barvou),

e/ ostatní objekty dotvářející prostředí památkové rezervace, u kterých z hlediska zájmů památkové péče lze závažné, podstatně měnící úpravy provádět pouze po dohodě s orgány státní památkové péče,

f/ veřejná zeleň,

g/ veřejná prostranství (nezastavěné plochy).

PODMÍNKY PRO STAVEBNÍ ČINNOST

a/ veškeré úpravy nemovitých kulturních památek i jejich souborů musí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, k jejich přiměřenému využití a dalšímu zhodnocování jejich výtvarných a dokumentárních funkcí,

b/ úpravy terénní i sadové, stavby dopravní, vodohospodářské, energetické i podzemní a inženýrské sítě musí být prováděny s ohledem na památkovou hodnotu objektů a území,

c/ při nové výstavbě a při vnějších úpravách nechráněných budov je třeba dbát architektonických vztahů ke kulturním památkám a jejich souborům, navazovat na jejich objemovou a prostorovou skladbu i prostředí a dotvářet jejich celky přiměřenými prostředky současné, architektonické tvorby,

d/ všechny úpravy městských interiérů, zejména úpravy fasád, povrchu komunikací, veřejné osvětlení i reklamní zařízeni, musí být v souladu s historickým prostředím rezervace,

e/ stavebně technické práce musí směřovat k obnově a funkčnímu zhodnocení hlavních historických prostorů, památkových souborů a objektů zároveň s vyloučením zahušťování, případně odstraňováním nevhodné vnitroblokové zástavby,

f/ při stavebně udržovacích pracích je třeba soustředit pozornost především na zabezpečení technického stavu památkových objektů tak, aby byly uchráněny před dalším chátráním do doby, než bude přikročeno k jejich obnově, přestože je stav budov MPR stabilizovaný, neplatí to u dvorních traktů a nelze vyloučit v průběhu platnosti tohoto Programu regenerace MPR ani nové případy chátrání budov,

g/ věnovat pozornost obnově a modernizaci bytového fondu s ohledem k památkovým hodnotám budov a jejich interiérů,

h/ hlášení o veškerých výkopových pracích na území rezervace musí být doručeno Archeologickému ústavu Akademie věd,

i/ při plánování údržby a investic na obnovu města je třeba ve smyslu zákona č.22/1958 Sb., o kulturních památkách věnovat prvořadou pozornost ochraně památkových objektů v rezervaci, dbát, aby nedocházelo ke zvyšování nákladů a kulturním i ekonomickým ztrátám zanedbáním jejich řádné údržby.

K veškeré činnosti uvedené pod písmeny a/ až g/ musí být předem vyžádáno stanovisko Magistrátního úřadu, odboru památkové péče v Českých Budějovicích jako orgánu státní památkové péče, po předchozím vyjádření NPÚ.

Podmínky pro úpravy ploch zastavěných a zastavitelných budovami

Přípustné úpravy:

- stavební úpravy objektů respektující zásady památkové péče a směřující k obnově a zhodnocování hodnotné stávající historické urbanistické struktury uvnitř řešeného území.

Podmíněně přípustné úpravy:

- výstavba nových budov na parcelách určených k zástavbě.

Nepřípustné úpravy:

- likvidace dochovaných historických objektů a jejich charakteristických prvků vytvářejících genia loci historického prostředí MPR,
- znehodnocení vzhledu objektů a veřejných prostranství v MPR aplikací novodobých funkčně nesouvisejících cizorodých nebo ryze utilitárních prvků,
- výstavba zasahující do prostoru podloubí a zneprůchodňující podloubí.

Podmínky pro úpravy detailů domů (budov) v MPR

(konkrétní řešení podléhá schválení orgánem památkové péče)

Podmíněně přípustné úpravy:

- Veřejně přístupná a průchozí podloubí

1. Klenbová pole

Bílá barva (sražená bílá, světlý odstín), původní nerovná omítka, umisťování čehokoli je nepřípustné.

2. Klenebné pásy

Bílá barva (sražená bílá, světlý odstín), původní nerovná omítka, je nepřípustné zapouštět cokoliv do pásu nebo pod něj a zavěšovat do něj - vyjma květinových nádob ve vrcholech pásů směrem do náměstí.

3. Pilíře

Bílá barva (sražená bílá, světlý odstín), původní nerovná omítka, ze strany podloubí lze na některé z nich umisťovat řemeslně zpracované vitríny, orientační

mapky, směrovky a informační tabulky (každý případ je nutné posoudit individuálně).

4. Lunety v nosné zdi

Bílá barva, původní nerovná omítka. Návrhy veškerých stavebních otvorů, doplňků, umisťování reklam, poutačů, vývěsních štítů, informační tabulky apod., včetně specifikace jejich materiálů, profilace, barevnosti atd. budou zpracovány s ohledem na podmínky uvedené v této kapitole Programu regenerace MPR, předloženy a individuálně posouzeny příslušnými orgány památkové péče a Magistrátního úřadu.

5. Dlažby

Veškerou dlažbu na podloubí je nutné zachovat v původní skladbě a spárořezu. V případě nutné výměny některých částí (z důvodu přirozeného rozpadu, vlivem abraze nebo zničením při zemních a stavebních pracích) musí být nová dlažba z původně použitého materiálu a v původním tvaru včetně oblých hran a patinace.

6. Chodník

Chodník podél měšťanských domů uvnitř i vně podloubí je určen pro pěší provoz, musí být zachován volný v šíři minimálně 150 cm uvnitř podloubí a vně od kraje chodníku. Slouží rovněž pro nutnou obsluhu a zásobování provozoven v podloubí.

Podmínky pro úpravy ploch nezastavěných a nezastavitelných budovami

Přípustné úpravy:

- modelování povrchu ploch, stavební úpravy a údržbové práce, které v souladu se zásadami památkové péče přispívají k uchování a dotváření specifického charakteru prostorů MPR České Budějovice a nemění jejich uspořádání a vzhled,
- povrchové úpravy respektující dochované historické dlažby z přírodního kamene případně i novodobé úpravy vycházející z historického kontextu a soudobé funkce za použití historicky doložených klasických přírodních materiálů,
- na ploše náměstí budou pochozí plochy ze žulových desek a pojízdné plochy z kostek žuly,
- všechny komunikace a chodníky včetně obrubníků v MPR budou provedeny ze žuly.

Podmíněně přípustné úpravy:

- dočasné opravy povrchů ploch užitím stávajícího, doplněním totožného nebo i jiného jednotného provizorního materiálu odsouhlaseného orgány památkové péče.

Nepřípustné úpravy:

- znehodnocení charakteru historického prostředí výstavbou nových trvalých i dočasných objektů na nezastavěných plochách mimo rámec bloků, stejně jako necitlivými dostavbami na zastavitelných plochách v blocích,
- likvidace dochovaných stávajících hmotných a prostorových složek vytvářejících neopakovatelný charakter historického prostředí,
- znehodnocení jedinečného charakteru prostorů v MPR České Budějovice

neadekvátními terénními úpravami a nevhodnou modelací terénu,
- znehodnocení vzhledu nezastavěných ploch v MPR užitím novodobých materiálů s nevhodnou povrchovou strukturou či barevností místo původních dochovaných historických dlažeb, případně i nahodilým a nekoncepčním užitím vzhledově nesourodých a historicky nedoložených přírodních materiálů,
- umísťování jiných prvků parteru než uvedených v přípustných úpravách.

13.2. Městský mobiliář v MPR České Budějovice

Přípustné úpravy:

- umísťování kvalitně umělecky a řemeslně ztvárněných užitkových prvků mobiliáře, nekonkurujících charakteru prostorů ani architektonickému výrazu objektů v MPR a podporujících jejich důstojnou prezentaci,
- menší letní restaurační „zahrádky“ sestávající ze skupin stolků se židlemi a slunečníky, případně dalšími vizuálně nerušivými prvky nevytvářejícími ve svém celku pohledové bariéry a konkurenční dominanty v historickém prostředí.

Chodníky v MPR

- lze umisťovat mobilní zeleň - květináče dle schváleného návrhu, stojany na kola, lavičky a odpadkové koše podle stávajícího mobiliáře. Umístění bude řešeno vždy individuálně,
- v sezóně může být umístěn mobiliář pro posezení bez pódií, kiosků, zábradlí a zařízení obsluhy. V zimním období jsou možné pouze punčové stánky na krátkou dobu. Předsazený prodej je možný pouze u prodejen potravinářského zboží,
- postupně nahrazovat mobilní kontejnery na komunální odpad v MPR kontejnery podzemními,
- na krátkou dobu lze, a to v sezoně, umisťovat zastřešené pódium pro kulturní akce,
- lze umísťovat stánky pro farmářské a jiné trhy zhotovené podle jednotného a schváleného návrhu.

Podmíněně přípustné úpravy:

- umísťování jen nezbytně nutných utilitárních prvků mobiliáře (dopravní značky, veřejné osvětlení, reflektory, bezpečnostní kamery, anténní nosiče, paraboly, sirény…) na objektech, fasádách a nezastavěných plochách v celé MPR. Podmínkou je minimalizace jejich počtu a velikosti zaměřená k jejich vizuálnímu potlačení, kvalitní technické a výtvarné provedení, případně i souhlas příslušných orgánů památkové péče s jejich umístěním,
- umísťování nového trolejbusového vedení v provedení a s řešením systému závěsů odsouhlasených památkovou péčí,
- vytváření nových trvalých dominant městského parteru situováním uměleckých děl na veřejných prostranstvích pod podmínkou souhlasu památkových orgánů,
- situování rozlehlejších sezónních letních posezení na veřejných prostranstvích v souladu s koncepční dokumentací odsouhlasenou památkovými orgány,
- budování přístřešků zastávek MHD včetně možné integrace dalších prvků mobiliáře (prodejní stánky…) v místech řešených koncepčními studiemi v souladu se stanoviskem památkových orgánů,
- dočasné umísťování propagace firem na lešení rekonstruovaných budov v MPR. Plošný limit (0,6 m^2) lze překročit. Podmínkou je přímý vztah k firmě

podílející se na obnově či rekonstrukci objektu a odstranění reklamy bezprostředně po ukončení stavby,
- užití forem krátkodobé propagace, propagačních zařízení, objektů nebo pódií pro kulturní a společenské akce konané v prostoru MPR. Podmínkou je souhlas příslušných památkových orgánů a respektování koncepcí vyplývajících z případných schválených studií mobiliáře,
- umísťování maloplošných (max. 0,6 m^2) mobilních propagačních a informačních zařízení na chodnících a veřejných prostranstvích před objekty. Podmínkou je omezení na jedno takové zařízení na objekt, obsahové zaměření na aktuální nabídku a každodenní odklízení,
- umísťování trvalých informačních zařízení na budovách a nezastavěných plochách v MPR (městské informační systémy). Podmínkou je kvalitní design a souhlas památkových orgánů,
- instalace atypických mobilních informačních zařízení, jejichž kultivované provedení není v rozporu s prostředím historického centra. Podmínkou je kvalitní design a souhlas památkových orgánů.

Nepřípustné úpravy:
- samoúčelné a nefunkční vizuální zvýrazňování užitkových prvků mobiliáře na objektech, jejich fasádách a na nezastavěných plochách v MPR,
- umísťování nových vzdušných vedení, kromě trolejbusového vedení v patřičně projednané trase a cizorodého funkčně nesouvisejícího mobiliáře na objektech a v celém prostoru MPR,
- znehodnocení specifického a neopakovatelného charakteru MPR nahodilou a nekoncepční výstavbou trvalých či sezónních objektů na nezastavěných plochách vně bloků, necitlivými dostavbami uvnitř bloků, stejně jako zabudováním nových dočasných či trvalých objektů mobiliáře, zejména trvalých prodejních stánků,
- umísťování velkoplošných reklam záměrné kombinování velkoplošné reklamy s jinými užitkovými prvky mobiliáře včetně informačních systémů,
- neregulovaná, nekoncepční výstavba sezónních, celoplošně zastřešených pódiových restauračních zařízení doplněných servisními objekty, barovými pulty a masivním ohrazením včetně mobilní zeleně, vytvářejících nevhodně pohledově exponovaná dominantní uskupení, konkurující okolní architektuře a historickému mobiliáři.

13.3. Umísťování reklamních a propagačních zařízení v MPR

Přípustné úpravy:
- pouze označení provozoven podle zvláštních předpisů.

Podmíněně přípustné úpravy:
- výkladce a vývěsní štíty,
- markýzy,
- látkové transparenty,
- plakátovací plochy,
- přenosná zařízení,
- sváteční výzdoba města.

***Nepřípustné úpravy*:**
- velkoplošné malby na fasádách,

- umístění reklamních zařízení na střechách domů,
- billboardy,
- city lighty (mimo přístřešků MHD),
- trvalé panely,
- reklamní zařízení na sloupech VO a trolejového vedení.

Podrobně:

Označení budov podle zvláštních předpisů

Přípustné úpravy:

- Umístění desky o maximálních rozměrech do 0,6 m^2 na fasádě domu s označením firmy. S ohledem na charakter fasády, zejména u kulturních památek je vhodnější volit menší rozměry, než maximální.
- Provedení ze dřeva, kovu, keramiky, skla, kamene, proutí, kůže a s použitím tradiční písmomalířské práce.

Podmíněně přípustné úpravy:

- Označení písmomalířsky na fasádu, na sklo výlohy, případně na krámské dveřnice a okenice.

Výkladce a vývěsní štíty

Přípustné úpravy:

- Umísťování výkladců a vývěsních štítů v souvislosti s označením budov a provozoven.
- Provedení ze dřeva, kovu, keramiky, skla, kamene, proutí, kůže a s použitím tradiční písmomalířské práce.

Podmíněně přípustné úpravy:

- Umísťování většího počtu reklamních a firemních označení na jednom místě s podmínkou zajištění jejich vzájemného souladu.

Nepřípustné úpravy:

- Použití prvků, které by zakrývaly portály, okenní a dveřní otvory více než z 25%.
- Řešení prvků takové, které by rušilo celkový vzhled interiéru města svou formou, nesouladem měřítek, barev, intenzity světla a překážející provozu a pohybu pěších. Jsou-li součástí budovy nebo spojené s budovou, dohlížejí orgány památkové péče, pokud jde o mobilní zařízení, je možné uplatňovat na majetku města a šířit kladné příklady osvětou mezi ostatními vlastníky.
- Použití neonů, kmitajícího světla a mobilních laserů.
- Nová řešení umístěná na nemovitých kulturních památkách a ani v jejich bezprostředním kontaktu.
- Uvádění a prezentace jiných údajů, nevztahujících se k prodávanému sortimentu, ani k nabízeným službám.

Látkové transparenty

Podmíněně přípustné úpravy:

- Použití jen při zvláštních příležitostech (oznámení kulturní akce, otevření nové provozovny apod.), na dobu maximálně 14 dnů.
- Provedení nenarušující vzhled budovy.

Plakátovací plochy

Podmíněně přípustné úpravy:

- Propagační pevné zařízení určené pro zveřejňování plakátů. Vylepování je možné pouze prostřednictvím plakátovací služby nebo vlastníkem či nájemcem objektu či pozemku, na kterém je zařízení umístěné.
- Provedení musí být typově přípustné k ostatním prvkům městského mobiliáře.

Sváteční výzdoba města

Podmíněně přípustné úpravy:

- Sváteční výzdoba se povoluje při příležitostech:
  - vánoční svátky
  - státní svátky
  - městské slavnosti
  - církevní svátky
  - nebo při jiných příležitostech organizovaných privátními subjekty po konzultaci s OPP.

XIV. PŘEHLED ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ OCHRANY KULTURNÍCH HODNOT NA ÚZEMÍ MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE ČESKÉ BUDĚJOVICE

1. Městská památková rezervace České Budějovice je chráněna dle výnosu ministerstva kultury ČSR ze dne 19. března 1980, č.j. 7096/80, dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky města k ÚPn.

2. Nemovité kulturní památky a národní kulturní památky jsou zapsané v Ústředním seznamu kulturních památek vedeném Národním památkovým ústavem a jsou chráněné dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a v případě národních kulturních památek dle nařízení vlády ČR ze dne 16. června 1999, č. 147/1999 Sb.

3. Archeologické památky jsou chráněny dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

4. Ochrana ostatních nemovitostí na území MPR je zajištěna dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

5. Škodlivé zásahy do významného krajinného prvku jsou postižitelné dle § 87 odst. 2 písm. f, § 88 odst. 1 písm. i, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

XV. NÁSTROJE REALIZACE

POVINNOSTI VLASTNÍKŮ

Vlastník je povinen podle stavebního zákona pečovat o nemovitosti v jeho vlastnictví a podle zákona památkového pečovat o kulturní památky v jeho vlastnictví na vlastní náklady.

Vlastníci spolupracují s odbory Magistrátu města při příležitostech otvírání a zpřístupňování památek ve dnech Dnů evropského dědictví, Mezinárodního dne památek apod.

ÚLOHA MĚSTA

Město dozírá na stav nemovitostí na svém území na základě stavebního zákona a na to, jak vlastníci kulturních památek plní povinnosti podle památkového zákona. Zachování MPR je úlohou města. K uskutečňování těchto povinností město používá především územního plánování a rozpočtu města, ale může si vytvářet i vlastní pobídkovou a dotační politiku a organizační opatření, jako je pracovní skupina nebo komise regenerace.

POBÍDKOVÁ POLITIKA MĚSTA

Návrhy jsou zacíleny k dosahování co nejvyšších efektů při stejném objemu veřejných výdajů.

Od r. 2008 je realizována grantová politika města.

NÁMĚTY VHODNÝCH OPATŘENÍ PRO MĚSTO K ZAJIŠTĚNÍ EFEKTIVNÍ REGENERACE MPR

FOND REGENERACE MPR

Nový fond ve vlastnictví města. Příjmy z výnosů cestovního ruchu – přirážky k cenám lůžek, menu v restauracích (v sezóně), zájezdů, vstupenek na velké výstavy a festivaly. Výnosů ze správy, provozu nebo pronájmu nemovitostí vhodných pro služby cestovního ruchu, převedených do fondu z majetku města. Dary od soukromých fyzických a právnických osob. Příspěvek z rozpočtu města pouze ke krytí meziročních ztrát. Výdaje zpravidla formou zvýhodněných půjček pro vlastníky na obnovu a údržbu kulturních památek a hodnotných nemovitostí na území MPR,

jako motivace k postupům, které jsou v souladu s požadavky památkové péče. Fond je vhodný zejména pro takové nemovitosti, kde výnosy mohou krýt i náklady na obnovu a údržbu.

BYTOVÁ POLITIKA MĚSTA

Využití Fondu rozvoje kvality bydlení rovněž ve prospěch zlepšení stavebních struktur sloužících k bydlení v MPR. Vlastníci mohou z tohoto fondu získat půjčky na zkvalitnění bydlení.

FOND ROZVOJE KVALITY BYDLENÍ

Především na zlepšení úrovně bydlení poskytuje každoročně město z Fondu rozvoje kvality bydlení /FRKB/ půjčky určené na zvelebení, opravy a modernizaci obytných domů na území Českých Budějovic. Finančním zdrojem Fondu byla zpočátku státní dotace ve výši 29 900 mil. Kč poskytnutá v letech 1995-1997. Nyní jsou nejvýznamnějším zdrojem Fondu splátky z půjček a zároveň nabíhající úroky. Kromě toho do něj pravidelně putuje i část příjmů z prodeje městských domů.

Žadatelé mají možnost vybírat z celkem devíti kódů – účelů. Půjčit si mohou třeba na obnovu střechy, fasády, izolace proti spodní vodě a vybudování nové bytové jednotky. Jednotlivé účely je možné kumulovat. Půjčku začínají občané splácet pravidelnými měsíčními splátkami až v následujícím roce a úročena je buď třemi, nebo pěti procenty podle účelu čerpání. Dobu splatnosti v rozmezí od čtyř do osmi let si mohou občané zvolit sami.

Žádosti pro poskytnutí půjčky z FRKB shromažďuje finanční odbor českobudějovického magistrátu. K žádosti je třeba doložit doklad o vlastnictví nemovitosti, čestné prohlášení ručitele, plnou moc spolumajitelů a stavební povolení či ohlášení.

VLASTNÍ MOTIVAČNÍ POLITIKA MĚSTA

Formou grantů na obnovu památek a hodnotných historických budov. Granty by mohly být použity na spolufinancování obnov ke státním programům, ale i jako vlastní motivační politika města – pro obnovu dalších kulturních památek, intenzívní údržbu a opravy kulturních památek, pro obnovu hodnotných nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, pro obnovu a úpravy veřejných prostranství – náměstí, ulic, nábřeží, parků, křižovatek.

PREVENTIVNÍ PROHLÍDKY PAMÁTEK

Opatření k zajištění preventivních prohlídek, oprav a údržby památkových objektů s cílem snížení počtu a rozsahu nutných rekonstrukcí, a tím snížení celkových veřejných výdajů na obnovu.

Semináře a osvěta vlastníků k zaměření na soustavné sledování stavebního stavu a včasnou údržbu a cyklické opravy nemovitých památek a hodnotných budov v MPR.

OBČANSKÁ INICIATIVA

Podněcování účasti veřejnosti ze strany města ke zlepšování vzhledu města a k vyhledávání akcí regenerace. Participace se požaduje v procesu projednávání a schvalování územně plánovací dokumentace, rozvojových projektů nebo změn využití objektů i při posuzování vlivů těchto projektů na životní prostředí (součástí tohoto posuzování má být i posuzování vlivů na kulturní památky a městskou památkovou rezervaci).

PÉČE O VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

V průběhu platnosti tohoto Programu regenerace MPR sledování výtvarné úrovně veřejných prostranství, tříbení názorů a zadávání řešení. Tyto prostory jsou utvářené okolními budovami, jejich uspořádáním v prostoru, objemovým, tvarovým i barevným řešením, funkcí a významem prostorů, včetně komunikačních a klidových rolí. Jedná se o náměstí, ulice, nábřeží, parky, přístupné zahrady, pasáže. Charakter parteru tvoří dlažby, vodní plochy, zeleň a osvětlení. Požadavky na utváření a vybavení prostorů osvětlením a městským mobiliářem budou oscilovat mezi všedním a slavnostním užíváním, přičemž by měla být zvýrazněna individualita prostorů a zároveň jednotící výraz MPR.

INTERNETOVÉ STRÁNKY MĚSTA

Soustavná informovanost veřejnosti na webových stánkách města o dění v MPR, podpůrných programech a jejich výsledcích.

XVI. ÚLOHA STÁTU A KRAJE

Stát a kraj má zabezpečovat veřejné zájmy pouze v těch případech, kdy k tomu nižší úroveň nestačí.

V oblasti komplexní regenerace zakotvené v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón České republiky podle usnesení vlády č. 209/1992 působí zejména tyto orgány státní správy a v uvedených oblastech:

Ministerstvo kultury

- zachování a společenské uplatnění kulturních památek,
- dohled nad obnovou a využíváním kulturních památek,
- kompenzační náhrady za prokazatelnou újmu práv vlastníka,

- stimulační příspěvky na obnovu kulturních památek podle různých titulů zejména ze státní finanční podpory Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón,
- ostatní podpory a pomoc:
    - Havarijní program,
    - Program péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny,
    - Program restaurování movitých kulturních památek,
    - Program záchrany architektonického dědictví,
    - Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností,
    - Program Podpora pro památky UNESCO,
    - Program podpora záchranných archeologických výzkumů,
    - Program Kulturní aktivity v památkové péči,
- podpora umělecké, výstavní a muzejní činnosti,
- odborná pomoc a podpora Národního památkového ústavu, ústavů archeologické památkové péče, muzeí a Archeologického ústavu Akademie věd ČR vlastníkům.

Ministerstvo pro místní rozvoj

- územní plánování a stavební řád,
- dohled nad novou výstavbou, obnovou a využitím staveb,
- podpora bydlení a obnovy bytového fondu,
- podpora cestovního ruchu,
- podpora regionálního rozvoje,
- odborná pomoc Ústavu územního rozvoje v Brně,
- Integrovaný regionální operační program.

Ministerstvo životního prostředí

- kompenzace škod na životním prostředí,
- podpora uchování přírodních hodnot, čistoty půdy, vody a ovzduší,
- podpora úspor primárních zdrojů a přechodu na obnovitelné zdroje energie,
- poskytování podpor ze Státního fondu životního prostředí,
- Operační program Životní prostředí,
- Program nová zelená úsporám.

Jihočeský kraj

- Vykonává působnost kraje jako orgánu památkové péče.
- Vydává závazná stanoviska pro obnovu národních kulturních památek.

- Je odvolacím orgánem proti rozhodnutí obecních úřadů.
- Může poskytovat vlastní podpůrné prostředky na obnovu kulturních památek v kraji.

XVII. MONITORING A HODNOCENÍ REGENERACE MPR

Pro zlepšení řízení regenerace, zvýšení efektivnosti vynaložených prostředků a pro opatřování důkazů o postupu regenerace pro orgány státní správy je vhodné zavést provádění monitoringu (hodnocení) výsledků na úrovni města. Cíli monitoringu jsou:

- Sledování naplňování vize - cílů města a regionu.
- Sledování průběhu a efektivnosti realizace akcí regenerace v jednotlivých etapách.
- Sledování a koordinace akcí ke komplexnímu dokončování a minimalizaci zatěžování prostředí.
- Sledování využívání silných stránek a příležitostí.
- Sledování zmírňování vlivů slabých stránek a odstraňování hrozeb.
- Sledování přírůstků a úbytků počtů bytů, stavu bytového fondu a účinnosti bytové politiky města.
- Sledování spravedlivého rozdělení břemen a podpor mezi vlastníky nemovitostí.
- Sledování a vytvoření nástrojů spravedlivého rozdělení nákladů a výnosů objektů mezi vlastníky kulturních památek a zařízení služeb cestovního ruchu.

MONITORING REGENERACE MPR

Tabulka č. 6: Monitoring postupu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích v období 2021 – 2025

Monitoring regenerace MPR	Plán 2021-2025	2021	2022	2023	2024	2025	Celkem
Vložené prostředky celkem							
Z toho: Vlastník							
Město							
Stát							
Kraj							
EU							
Jiné zdroje							
Zvýhodněné půjčky							
Výstup - počet / m^3 obnovených památek							
Výstup - rozloha obnovených veřejných prostranství v m^2							

HODNOCENÍ REGENERACE MPR

Tabulka č. 7: Hodnocení výsledků regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích v období 2021 - 2025

Hodnocení regenerace MPR	Výchozí hodnota 2021	2023	2025	Přírůstky / úbytky celkem
Počet pracovních míst při realizaci / provozu	0			
Odvody DPH státu		za dva roky	za dva roky	
Odvody sociálního a zdravotního pojištění		za dva roky	za dva roky	
Změny cen nemovitostí v %	0			
Výnosy z prodejů / pronájmů nemovitostí		za dva roky	za dva roky	
Počet podniků ve městě				
Počet provozoven služeb v MPR				
Počet bytů v MPR				
Počet bytů s vysokým standardem v MPR (po modernizaci)				
Počet zpřístupněných památek ve městě				
Počet turistů ve městě				
Počet obyvatel ve městě / v MPR (kromě radnice)				

Vhodná forma využití výsledků monitoringu a hodnocení regenerace MPR – publicita přehledů údajů, informace pro Magistrátní úřad, vlastníky a uživatele k posílení povědomí občanů o souvislostech péče o kulturní dědictví a sounáležitosti s městem.

Závěry z monitoringu a hodnocení regenerace MPR slouží také jako zpětná vazba pro tvorbu politiky města, ke zlepšení orientace nebo kvality regenerace a jako podklad pro příští aktualizaci Programu regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích.

XVIII. ČESKÉ BUDĚJOVICE V ROCE 2020

Ve městě České Budějovice se Program regenerace městské památkové rezervace stal dlouholetou tradicí vycházející z celostátního Programu regenerace MPR a MPZ z roku 1992. Od roku 1995 bylo do tohoto Programu zařazeno 29 kulturních památek v majetku obce, 66 objektů ve vlastnictví církve a 104 objektů ve vlastnictví právnických a fyzických osob.

V rozmezí pěti let zpracovává město dlouhodobý Program regenerace městské památkové rezervace v Českých Budějovicích. Každoročně statutární město České Budějovice pak připravuje aktualizaci tohoto Programu, jejíž zpracování vychází ze schváleného dlouhodobého Programu postupně z roku 2005, 2010 a 2015 a z aktualizovaných požadavků a potřeb jednotlivých subjektů.

Zhodnocení požadavků a potřeb na obnovu kulturních památek vycházelo ze stanovených kritérií, kterými jsou např. způsoby obnovy, restaurování, záchrana poškozených objektů, statika objektů, stav fasád a zachování původních prvků. Zpracované návrhy aktualizace Programu regenerace MPR pro kalendářní rok obsahuje zařazené kulturní památky je schválen zastupitelstvem města a poté společně s anketním dotazníkem předložen Ministerstvu kultury České republiky.

Další postup při poskytování příspěvků vychází ze Zásad Ministerstva kultury ČR pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace MPR a MPZ. Schválený návrh rozdělení dotace Ministerstva kultury ČR a spolufinancování města je zapracován společně s předloženými údaji vlastníků objektů do tzv. „souhrnných přehledů“.

Město každoročně věnuje prostředky na obnovu vlastních nemovitých kulturních památek i památek ostatních vlastníků formou podílových příspěvků na akce státního Programu regenerace MPR a MPZ a formou dotací z Dotačního programu města České Budějovice. Zároveň město zaujalo kladný přístup k nabídnutému programu ministerstva kultury Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností a zajišťuje jeho administraci pro správní území města, včetně okolních obcí.

Příspěvkové programy Ministerstva kultury České republiky slouží k záchraně a obnově kulturních památek zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek,

některé pak specificky umístěným v památkových rezervacích a zónách (Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny) nebo v ochranných pásmech a okolních obcích (program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností). Jiný program (Program záchrany architektonického dědictví) se zaměřuje na obnovu nejcennějších součástí architektonického dědictví.

Ministerstvo kultury České republiky poskytuje v rámci státní finanční podpory příspěvky vybraným objektům zařazeným v těchto příspěvkových programech Ministerstva kultury ČR. Město pak prostřednictvím svého orgánu státní památkové péče (odboru památkové péče) pomáhá vlastníkům kulturních památek zapojit se do uvedených programů a s vykazováním výsledků a poskytuje Ministerstvu kultury informace o prováděných obnovách kulturních památek.

Stejně jako u grantových programů Jihočeského kraje na úseku památkové péče se orgán státní památkové péče města České Budějovice podílí na monitoringu nabízených celostátních programů a aktivně spolupracuje s Krajským úřadem Jihočeského kraje při stanovení priorit.

Velký význam měla počáteční motivace vlastníků z 90. let 20. století a obrácení pozornosti města a vlastníků, díky státnímu Programu regenerace MPR a MPZ, na stavební fond historického jádra. Pokud má existovat MPR i jako centrum města a oblasti, zároveň poskytovat kvalitní bydlení a být turisticky přitažlivé, v odpovídajících estetických a kulturních kvalitách, nemohlo být ponecháno v zubožením stavu, v jakém bylo před r. 1989.

Efektivitu a návratnost prostředků je vidět na upraveném vzhledu města, oživení prostorů veřejně prospěšnými i podnikatelskými funkcemi, dlouhodobé stabilitě osídlení. Soukromé i veřejné investice se vyplácejí, efektivita roste s vynaloženými prostředky.

Historické jádro je v současnosti chápáno jako součást celého organismu města a dotýkají se ho také velké stavby v širším území (jako např. splavnění řek, dopravní řešení všeobecně, i MHD). Díky započaté a probíhající regeneraci městská památková rezervace České Budějovice nezůstává vnitřní periferií, není již ani chátrajícím, ani zaostalým územím, vyčleněným mimo dění okolního města, ale naopak místem, kde se funkce města usazují a proudy činností protínají.

Podíl státní podpory a příspěvku města, dle Grafu č. 1 a Tabulky č. 4 ukazujících vývoj financování Programu regenerace městské památkové rezervace České Budějovice, byl v roce 2004 téměř rovnocenný. V roce 2009 však byl podíl města již 3,5 násobný zejména proto, aby se akce neprodlužovaly. Z téhož důvodu město vytvořilo vlastní dotační program, aby se ani počty akcí a obnovených památek každý rok nesnižovaly. To dokládá zejména situace akcí soukromých žadatelů. Nejvíce patrný oproti předešlým letům byl vzestup počtu akcí u soukromých osob. V roce 2009 byl však patrný postupný pokles státní podpory, která byla oproti

roku 2004 4,8krát menší, což již neumožňovalo uspokojovat žádosti o příspěvky na soukromé akce.

Veškeré budovy, prostranství i infrastruktura včetně těch v historických jádrech se užíváním postupně opotřebovávají. V MPR nemůžeme dopustit takovou míru opotřebování, která vede k demolicím a následné přestavbě. Obranou je **v první řadě včasné provádění potřebných údržbových prací stavebního fondu a cyklických oprav**, aby nedocházelo k zbytečným zanedbáním, které pak prodražují nezbytné obnovy, vedou k růstu potřebných investic, ke zvyšování počtů rekonstrukcí budov a poškozují autentičnost nemovitých kulturních památek a jejich prostředí. Každý vlastník kulturní památky by měl soustavně sledovat stav památky, v případě odborných problémů si nechat vypracovat stanovisko odbornou firmou, plánovat opravy a údržbu a včas je realizovat.

XIX. ZÁVĚR

Snahou a pojetím PROGRAMU REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH NA OBDOBÍ 2021 – 2025 je stanovení cílů a opatření k regeneraci MPR, se zřetelem ke specifické povaze MPR a k specifickým rysům činností a funkcí v MPR i v jejím vztahu k městu jako celku a k regionu v "živém" materiálu, který je potřeba dále ošetřovat a precizovat podle námětů a názorů obyvatel městské památkové rezervace i celého města, podle aktuálních závěrů plynoucích z práce komise pro regeneraci města, garantujícího prací příslušných odborů technickou správnost a proveditelnost programových záměrů, po stránkách kulturně společenských, vzdělávacích, sociálních, osvětových, stavebně technických a investičních.

PROGRAM REGENERACE MĚSTSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH na období 2020 – 2025

Červenec 2020

Magistrátní úřad v Českých Budějovicích, odbor památkové péče
ve spolupráci s Ing. arch. Tadeášem Matouškem
a s Ing. arch. Kamilou Matouškovou, CSc.

Zpracováno podle Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón schváleného usnesením vlády ČR č. 209/1992.